

Araştırma Makalesi

Ekonomik ve Kültürel Sermayenin Kadına Yönelik Şiddet Algısına Etkisi: Nitel Bir Araştırma

The Impact of Economic and Cultural Capital on Perceptions of Violence Against Women: A Qualitative Study

Sinan ACAR Doç. Dr., Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi sacar@bartin.edu.tr https://orcid.org/0000-0002-5270-542X	Çiğdem AKGÜN Sosyal Hizmet Uzmanı Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi akguncigdem1122@gmail.com https://orcid.org/0009-0006-6810-6604	Emine KAHYA Sosyal Hizmet Uzmanı Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi eminekhy8@icloud.com https://orcid.org/0009-0009-0143-0364
--	---	--

Makale Geliş Tarihi	Makale Kabul Tarihi
21.03.2026	11.06.2026

Öz

Günümüz dünyasında kadına yönelik şiddet önemli sosyal problemlerden biridir. Kadına yönelik şiddet kamusal ve özel alanda ortaya çıkan fiziki, ekonomik, sözel, duygusal, cinsel ve dijital türleri olan bir olgudur. Bu araştırmada farklı toplumsal kesimlerden gelen kadın ve erkeklerin kadına yönelik şiddet üzerine düşüncelerinin ortaya konulmasına çalışılmıştır. Araştırmanın amacı bireylerin sahip oldukları ekonomik ve kültürel sermaye türlerinin şiddeti tanımlama ve algılamaları üzerindeki etkisinin anlaşılmasıdır. Bu kapsamda nitel yöntemle dayalı oluşturulan çalışmada farklı sosyoekonomik konumlarda olan 24 kişiyle derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmelerde elde edilen veriler içerik analizine dayalı incelenip temalara ayrılmıştır. Çalışma sonucunda kadına yönelik şiddetin algılanmasında sahip olunan ekonomik ve kültürel sermayenin oldukça belirleyici olduğu görülmüştür. Ekonomik ve kültürel sermayesi düşük kadın ve erkekler şiddeti daha çok fiziksel türü üzerinden ele alarak ve daha geleneksel bir bakış açısı üzerinden değerlendirmişlerdir. Yüksek ekonomik ve kültürel sermayeye sahip katılımcılar ise şiddeti farklı türleri üzerinden ele alan ve şiddetin nedenleri ve çözümünü konusunda daha bilinçli ve eleştirel bir tutum içerisinde oldukları görülmüştür. Çalışma kadına yönelik şiddete yönelik bilinç ve tutumların gelişmesinde sahip olunan ekonomik ve kültürel sermayenin belirleyici bir etkisinin olduğunu göstermiştir. Bu bağlamda sağlıklı bir toplumun kuruluşu ve işleyişinde bireylerin asgari ekonomik ve kültürel sermayelere sahip olması büyük önem taşır.

Anahtar Kelimeler: Kadına Yönelik Şiddet, Ekonomik Sermaye, Kültürel Sermaye, Alan, Nitel Yöntem

Abstract

Violence against women constitutes one of the most pressing social problems in the contemporary world. It manifests in both public and private spheres and encompasses multiple forms, including physical, economic, verbal, emotional, sexual, and digital violence. This study aims to examine how women and men from diverse social backgrounds conceptualize violence against women. More specifically, it seeks to elucidate the extent to which individuals' economic and cultural capital shape their perceptions and definitions of violence. The study

Önerilen Atıf /Suggested Citation

Acar, S., Akgün, Ç. & Kahya, E., 2026, Ekonomik ve Kültürel Sermayenin Kadına Yönelik Şiddet Algısına Etkisi: Nitel Bir Araştırma, *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 61(2), 2505-2527.

adopts a qualitative research design, employing in-depth interviews with 24 participants from different socioeconomic backgrounds. The data obtained from these interviews were analyzed through content analysis and organized into thematic categories. The findings indicate that economic and cultural capital play a highly determinative role in shaping perceptions of violence against women. Participants with lower levels of economic and cultural capital tend to interpret violence primarily in terms of its physical manifestations and through a more traditional perspective. In contrast, participants with higher levels of capital conceptualize violence in its multiple forms and demonstrate a more analytically informed and critically reflective stance regarding both its underlying causes and potential solutions. The study demonstrates that economic and cultural capital are decisive in the formation of awareness and attitudes toward violence against women. In this regard, the possession of at least a minimum level of economic and cultural capital emerges as a crucial prerequisite for the establishment and functioning of a healthy and equitable society.

Keywords: Violence Against Women, Economic Capital, Cultural Capital, Field, Qualitative Method

1. Giriş ve Kavramsal Çerçeve

Tarihsel süreç boyunca her toplumda bireyler arasında ilişkileri düzenleyen farklı kurum ve sistemlerin varlığına karşın, şiddet çeşitli nedenlerle varlığını devam ettiren bir olgu niteliğinde olmuştur. İnsanlık tarihi kadar eski bir olgu olan şiddeti ortaya çıkaran/süreğen kılan kişisel ve toplumsal faktörlerin farklı disiplinler üzerinden ortaya konulmasına çalışılmaktadır. Şiddet kavramı genel olarak saldırganlık, kendine hâkim olamama duyguları üzerinden bir kişinin/yapının başka bir kişi veya gruba yönelik düşmanca, yaralayıcı, hırpalayıcı veya tahrip edici tutum ve davranışlarda bulunması olarak tanımlanabilir (Erten ve Ardalı, 1996, s.143). Etimolojik açıdan “şiddet” sözcüğü Türkçe’ye Arapça’dan (şedîd: bir güç, ölçüsüz hareket ve kuvvet derecesi) geçen ve doğal halinden fazla ve aşırı davranış ve tepkiler anlamına gelen; Latince kökenli vis ya da violentia sözcükleriyle içerik anlamında uyuşan, Almanca walten fiiliyle karşılanan ve tüm dillerde güçlü olmayı, buyurmayı, kaba kuvvet ve iktidarı çağrıştıran bir anlama sahiptir (Çelebi, 2010, s. 257-258). Sosyolojik anlamda ise şiddet, bireysel ve toplumsal düzlemde eşit konumda olmayan iktidar konumlarına (güç) sahip yapılar ve aktörler arasındaki orantısızlık ve karşı tarafa fiziken veya ruhsal anlamda verilen yıkım ve zarar süreçlerini tanımlayan bir içeriğe sahiptir (Marshall, 1999, s. 221). Şiddetin ortaya çıkışında, toplumsal ve ekonomik faktörler (eşitsizlik, yoksulluk) gibi yapısal nedenler yanında; genetik, biyolojik, gelişimsel, alkol ve madde bağımlılığı gibi bireysel faktörlerin de belirleyici olduğu söylenebilir (Ilfeld, 1969, s. 675-677; Lee, 2019, s. 4-6). Şiddet olgusunun türlerine bakıldığında ise temelde bireye yönelen fiziksel, ekonomik, sözel, duygusal, cinsel, dijital şiddet (Demirkaya, 2023; Seçgin ve Selçuk, 2023) türleri yanında; makro düzlemde ise yapısal unsurlarca harekete geçirilen ve başlıca suç örgütleri, toplumsal hareketler ve devletler tarafından uygulanan, etki ve sonuçları itibarıyla toplumun büyük kısmını etkileyen şiddet türlerinin de olduğu görülmektedir (Collins, 2009, s. 9; Mider, 2013, s. 702).

Toplumsal hayatta şiddetin mağdurları olarak karşımıza en çok kadınlar ve çocukların çıktığı söylenebilir (D’Cruze & Rao, 2004). Kadına yönelik şiddet olgusu hem dünyada hem de Türkiye’de görülen ve farklı türleri üzerinden (fiziksel, cinsel, ekonomik, sosyal, psikolojik, sembolik) ele alınıp çözüme kavuşturulması amaçlanan sosyal sorunların başında gelmektedir (Taşdemir Afşar, 2015; Akkaş ve Uyanık, 2016, s. 32). Dünya Sağlık Örgütü’nün verilerine bakıldığında kadına yönelik şiddeti (özellikle partner şiddeti ve cinsel şiddeti) büyük bir halk sağlığı sorunu ve insan hakları ihlali olarak tanımlamaktadır. Örgütün, 2024 verilerine göre dünya genelindeki kadınların yaklaşık üçte biri yaşamları boyunca partnerleri veya partnerleri dışı kişilerce fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kalmışlardır. Örgüte göre bu durum kadınların fiziksel, ruhsal, cinsel ve üreme sağlıklarını olumsuz etkilemekte ve bazı durumlarda AIDS hastalığını kapma riski ortaya çıkarmaktadır (WHO, 2024). TÜİK’in 2024 yılında yaptığı Türkiye Kadına Yönelik Şiddet Araştırmasında başlıca fiziksel, cinsel, psikolojik, ekonomik şiddet, ısrarlı takip ve dijital şiddet türlerinin ülkedeki genel görünümüne bakılmıştır. Araştırmada kadınların hayatlarının herhangi bir döneminde sırasıyla en çok psikolojik, ekonomik ve fiziksel şiddete maruz kaldıkları; fiziksel şiddete en fazla 35-44 yaş grubundaki kadınların, psikolojik şiddete en çok boşanmış kadınların, ekonomik şiddete ise en az yükseköğretim mezunu kadınların en çok ise herhangi okul mezunu olmayan kadınların, dijital şiddete ise en çok 15-24 yaş arasındaki kadınların maruz kaldığı ve kadınların yarıya yakınının da uğradıkları bu şiddet türlerini kimseye anlatamadıkları ortaya çıkmıştır. Diğer yandan çalışma hayatı içerisinde olan kadınlardan da özellikle özel sektörde çalışan kadınların daha çok şiddete maruz kaldıkları görülmüştür (TÜİK, 2025).

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi noktasında resmi kurum ve örgütlere büyük roller düşmektedir. Bu alanda özellikle ulus devletlerin ortaya çıkışı ve uluslararası resmi örgütlerin kurulmasının önemli bir eşik olduğu söylenebilir. Ulus devletler gerek kendi iç hukuk sistemlerinde düzenledikleri kanunlarla gerekse de taraf oldukları uluslararası sözleşmeler üzerinden kadınların kamusal alana katılımını teşvik eden ve kadına yönelik şiddetin önlenmesini hedefleyen bir tutum içerisinde olmuştur. Özellikle uluslararası insan hakları hukukunun gelişimine paralel, her devlet kadına yönelik şiddeti özen hükümlülüğü bağlamında kamusal/özel alan karşıtlığını aşan ve mücadele edilmesi gereken bir sorun olarak görmeye başlamıştır (Ertürk, 2025, s. 727). Özellikle BM'nin kuruluş süreciyle birlikte ortaya çıkan bildirge ve sözleşmelerin kadınların kamusal ve özel alanda karşılaştıkları eşitsizliklerin aşılmasında önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu noktada 1948'de İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin kabul edilmesi ve 1979 yılında çıkarılan Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi'yle (CEDAW) kadın sorunlarının çözümü noktasında önemli bir aşamaya geçilmiştir. CEDAW, pre-modern toplumlarda güçlü bir şekilde var olan, modern dönemde de varlığını devam ettiren ataerkil düşünce ve davranış biçimlerinin ortadan kaldırılması ve kadınların kamusal ve özel alanda erkeklerin sahip oldukları haklara kavuşmasında sürece önemli bir katkı sunmuştur.

“Her iki cinsten birinin aşağı veya üstün olduğu veya erkekler ile kadınların basma kalıp rollere sahip oldukları düşüncesine dayanan bütün önyargılar ve gelenekler ile her türlü uygulamayı tasfiye etmek amacıyla erkeklerin ve kadınların sosyal ve kültürel davranış tarzlarını değiştirmek. Kadınlara karşı ayrımcılık oluşturan mevcut yasaları, hukuki düzenlemeleri, gelenekleri ve uygulamaları değiştirmek veya kaldırmak için gerekli her türlü tedbiri almak; Kadınlara karşı ayrımcılığın hak eşitliği ve insanlık onuruna saygı prensiplerini ihlal etmesinin, kadınların erkeklerle eşit bir biçimde ülkenin siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamına katılmalarına bir engel oluşturduğunu, toplumun ve ailenin refah düzeyinin artmasına mani olduğunu ve ülkelerinin ve insanlığın hizmetinde bulunan kadınların yeteneklerini tam olarak geliştirmelerini daha da güçleştirdiğini akılda tutarak,”(UN, 1979)

Sosyolojik açıdan şiddetin ortaya çıkmasında, sosyoekonomik faktörlerin oldukça belirleyici bir rolünün olduğu söylenebilir. Kadınların kamusal olanaklara erkekler kadar ulaşamamaları durumu, onları toplumsal düzlemde erkeklerin gerisinde, daha kırılgan ve dezavantajlı bir yapı içerisinde konumlandırmaktadır. Diğer yandan 1980'li yıllarla birlikte neoliberal ekonomi politikalarının uygulanmasına paralel, toplumsal sınıflar arasındaki eşitsizliğin artması, yoksulluk ve işsizliğin küresel sorun haline gelmesine yol açmıştır. Artan eşitsizlik ve yoksulluk sorunu makro ve mikro düzlemde birçok olumsuzluğun ortaya çıkmasına ve özellikle aile kurumu içerisindeki ilişkilerin daha gerilimli ve sorunlu bir hale gelmesine yol açmıştır. Bu süreçte aile kurumu içerisinde özellikle kadın, çocuk ve yaşlıların daha kırılgan gruplar haline geldiği söylenebilir (Aşkın ve Aşkın, 2017). Aynı şekilde küresel düzeyde özellikle gelişmekte olan ülkelerde kadınların kamusal alana çıkmalarının önünde ciddi engellerin varlığı, onları daha kırılgan ve dezavantajlı bir hale getirmektedir (López-Rodríguez & Soloaga & De la Torre García, 2014). Türkiye'de geleneksel ataerkil yapının biçimlendirdiği sosyalizasyon süreçlerinde, kadınların erkeğin egemenliğini ve otoritesini kabul eden; erkeklerin ise kadınların adına onların hayatını kontrol etme ve yönlendirme noktasında kendilerini hak sahibi bireyler olarak gördükleri bir yapının varlığı da bu alandaki eşitsizlikleri yeniden üreten bir sürece yol açmaktadır. Diğer yandan kentleşme ve endüstrileşme süreçlerine paralel, geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinde ortaya çıkan çözülmenin bir sonucu olarak, erkeklerin güçlü ve otoriteyi elinde bulunduran konumlarının da çözülmeye başladığı bir süreç yaşanmıştır. Örneğin ataerkil düşünceye sahip bir erkek, otoritesinin sarsıldığını düşündüğü durumlarda, üzerinde otorite sahibi olduğunu düşündüğü kadınlara yönelik şiddeti bir hak olarak görüp, bozulan otoritesini yeniden tesis etme noktasında şiddeti bir araç olarak kullanabilmektedir (Aydoğan, 2012; Aytac vd., 2016). Bu yönüyle kadına yönelik şiddeti, toplumsal koşullardan (sosyo-ekonomik, kültürel, geleneksel vb.) beslenen ve özellikle kadınların kişisel özgürlük ve haklarını engelleyen bir olgu olarak tanımlamak mümkündür (Bilican Gökkaya, 2011). Bu bağlamda şiddet olgusunun, özelde ise kadına yönelik şiddetin, ekonomik ve kültürel alanla yakından ilişkili, sosyalizasyon süreçleri üzerinden öğrenilen ve üretilen bir niteliğinin olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada Fransız sosyolog Pierre Bourdieu'nun alan ve sermaye kuramından yararlanılarak başlıca alan, sermaye ve habitus kavramları üzerinden kadına yönelik şiddet olgusuna bakılmıştır. Bourdieu sosyolojisinde önemli kavramlardan biri olan habitus kavramı temelde insanın varoluşunu şekillendiren, bireyin alışkanlık ve eğilimlerinin şekillenmesinde toplumsal faktörlerin belirleyiciliğine (bedenlenmiş toplumsallık) işaret etmektedir (Bourdieu & Wacquant, 2014, s. 118). Bourdieu'nun önemli kavramlarından ikisi de alan ve sermaye kavramlarıdır. Toplumu içerisinde birden fazla alandan (aile, siyaset, hukuk, ekonomi, spor vb.) oluşan bir bütünlük olarak gören yazar, bireylerin farklı sermayeler (ekonomik, kültürel, sosyal ve simgesel¹) edinerek toplumsal alanlarda hâkim olma ve gücü ele geçirme eğiliminde olduğunu vurgulamaktadır. Bourdieu, alan ve sermaye kavramlarını açıklarken oyun metaforuna başvurarak kavramları şu şekilde açıklamaktadır. Oyunun oynandığı yer alan olarak tanımlanmakta ve oyuncuların (bireylerin) oyunu oynamaya değer bulması ve böylelikle kişinin çıkarları (illusio) gereği alanın doxasının (kurallarının) sorgulanmadığı ve oyuna girip çıkarlarını maksimize etme eğiliminde olduğunu belirtmektedir (Bourdieu, 2006, s. 405). Bourdieu'nun alan ve sermaye kuramında şiddet konusu da ele alınan bir olgu niteliğindedir. Eril Tahakküm adlı eserinde şiddetin her zaman gözle görünür ve fiziki bir olgu olmayabileceği; sembolik şiddet olarak tanımlanan ve kişi veya kurumların (aile, okul vb.) kadınları edilgenleştiren ve ötekileştiren söylem, davranış ve eğilimlerinin de şiddeti anlamada önemli olduğunu belirtmektedir (Bourdieu, 2015). Geleneksel şiddet olgusunu sembolik şiddet ile okuma ve anlamamanın şiddetin çok boyutlu doğasını ve işleyiş tarzını anlama ve şiddetle mücadelede yeni stratejiler geliştirmede çok önemli olduğu söylenebilir (Thapar-Björkert, Samelius, & Sanghera, 2016). Bu bağlamda kadına yönelik şiddet olgusunu, görünen fiziki eylemler yanında, ilk bakışta anlaşılmayan sembolik tutum ve davranışları da içeren komplike bir olgu olarak ele almak çok önemlidir. Diğer yandan kadına yönelik şiddet konusunda kadın her zaman mağdur pozisyonunda olmamakta; kimi durumlarda kadınların bilinçli veya bilinçsiz bu tahakküm süreçlerini yeniden üretebildiği ve kadına yönelik şiddetin suç ortağı/faili olması da muhtemeldir (Menéndez-Menéndez, 2014, s. 64). Toplumsal cinsiyet ilişkilerini Bourdieucu anlamda bir alan olarak ele aldığımızda, kadınlar ve erkeklerin farklı habituslar ve sermaye türleri ve düzeyleri üzerinden bu alanda bir ilişkiye (oyuna) girdikleri ve çoğunlukla erkeklerin avantajlı olduğu bir konum üzerinden etkileşim süreçlerinin ortaya çıktığı söylenebilir. Bu bağlamda kadın ve erkeklerin ilişkilerinin şekillendiği bu hatta, bireysel faktörler yanında kültürel yapıların (habitus) ve toplumsal ve ekonomik koşulların da (sermaye türleri) belirleyici bir konumda oldukları söylenebilir. Sonuç olarak kadına yönelik şiddeti ortaya çıkaran süreçte, Bourdieucu anlamda yeterli ekonomik, kültürel ve sosyal sermayeye sahip olmayan kadınların daha kırılgan ve şiddete maruz kalma ihtimali yüksek bir grup haline geldiği belirtilebilir. Bu çalışmada kadına yönelik şiddet olgusu Bourdieu'nun alan ve sermaye kuramı üzerinden ele alınarak, bireylerin sahip oldukları farklı sermaye türleri ile kadına yönelik şiddeti anlama ve açıklama biçimleri arasındaki ilişki üzerinde durulmaya çalışılacaktır.

2. Yöntem

Kadına yönelik şiddet sorununun ortaya çıkmasında sınıfsal ve kültürel süreçlerin etkisinin anlaşılmasına çalışıldığı bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi içerisinde yer alan derinlemesine görüşme ve amaçlı örneklem tekniklerinden yararlanılmıştır (Neuman, 2014; Gürbüz ve Şahin, 2018). Örneklem grubunun belirlenmesinde amaçlı örneklem tekniğine başvurulmuş, ilgili sorunun çok boyutlu bir şekilde ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu kapsamda araştırma evrenini Bartın ilinde yaşayan kadın ve erkekler oluşturmaktadır. Çalışma evreni olarak belirlenen Bartın ilinin şiddet oranlarına Türkiye Kadına Yönelik Şiddet Araştırması (2024) üzerinden bakıldığında Türkiye ortalamasının üzerinde bir oran söz konusudur. Bu noktada kadına şiddet oranlarının yüksek olması durumu çalışmanın Bartın ilinde yürütülmesinin önemli yeter koşullarından biri olarak değerlendirilmiştir (TÜİK, 2025). Diğer yandan çalışmanın bir TÜBİTAK projesi olarak planlanıp, bu kurumdan alınan destekler üzerinden yürütülmesi

¹Bourdieu'ya göre bireyler toplumsal alanlara temelde bu sermayeler üzerinden girer ve etkileşimde bulunurlar. Kısaca sermaye türlerini tanımlayacak olursak ekonomik sermaye kişinin sahip olduğu doğrudan paraya çevrilebilen mal ve kaynaklara, sosyal sermaye, toplum içerisindeki sahip olduğu tanışıklıklar ve ilişkiler bütününe, kültürel sermaye ise eğitim yoluyla öğrenilmiş tüm kabuller, davranış kalıpları, bilgi ve görgü kuralları bütününe, simgesel sermaye ise diğer üç sermayenin birleşimi sonucu ortaya çıkan simgesel değerler bütününe işaret eder. Bourdieu, sermaye türleri arasında katı sınırlar olmadığını ve geçişlerin mümkün olduğunu ve ekonomik sermayenin diğer sermaye türlerinin kökenini oluşturduğunu belirtmektedir (Bourdieu, 2018; Özsöz, 2014; Erdem & Akca, 2022, s. 314).

de çalışmanın Bartın ilinde yürütülmesini zorunlu kılmıştır. Bu kapsamda Bartın ilinde ikamet eden ve farklı sosyoekonomik konumlara mensup kadın ve erkeklerden oluşan 24 kişi ile derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilerek, kadına yönelik şiddetin bu bireylerce nasıl algılandığı hususunun ortaya konulmasına çalışılmıştır. Bu noktada örneklem grubunun sosyoekonomik konum, cinsiyet, eğitim ve yaş değişkenleri noktasında farklı özelliklere sahip bireylerden seçilmesine dikkat edilerek, sınıf ve cinsiyet değişkenleri noktasında dengeli bir temsilin sağlanmasına çalışılmıştır. Katılımcılara ulaşma noktasında araştırmacıların sahip oldukları sosyal çevre ve yerel bağlantılar belirleyici olmuştur. Diğer yandan araştırma kapsamında görüşülen katılımcıların süreçte güvenleri kazanılmaya çalışılarak, kendilerinden araştırmaya zengin veri sunabilecek başka katılımcıları önermeleri istenmiş ve süreç temelde kartopu örnekleme tekniği üzerinden şekillenmiştir.

Katılımcıların sahip oldukları ekonomik, kültürel ve sosyal sermayelerinin tanımlanması noktasında şöyle bir yol izlenmiştir. Buna göre araştırma kapsamında görüşülen katılımcıların sahip oldukları ekonomik sermayeleri yalnızca sahip olunan ve beyan edilen gelir düzeyi üzerinden ele alınmamış; katılımcıların meslekleri, düzenli gelir ve ek gelir durumları, sahip oldukları maddi imkânlar ve yaşam koşulları gibi değişkenler de dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Aynı şekilde katılımcıların kültürel sermayeleri sınıflandırılırken bireylerin sahip oldukları eğitim düzeyi yanında; bireylerin görüşme boyunca verdikleri cevaplar üzerinden çıkarılan kadın-erkek ilişkilerine yönelik söylemleri, aile içi iletişim biçimleri, yaşam tarzları, tüketim pratikleri ve dil kullanımları gibi noktalar da dikkate alınmıştır. Katılımcıların sahip oldukları sosyal sermayeleri sınıflandırılırken de bireylerin aile, akrabalık, komşuluk ve sosyal çevre ilişkileri dikkate alınmış ve daha çok bu sermaye türü ekonomik ve kültürel sermaye temelli anlaşılmalı ve sınıflandırılmaya çalışılmıştır.

Araştırma kapsamında gerekli etik kurul izinleri alındıktan sonra mülakat sürecine geçilmiştir. Görüşmeler, katılımcıların kendilerini rahat hissedebilecekleri ortamlarda yüz yüze yürütülmüştür. Görüşmeler sırasında etik ilkelere dikkat edilmiş, katılımcılara araştırmanın amacı açıklanmış ve gönüllü katılım esas alınmıştır ve katılımcıların onayı sonrasında araştırmaya dahil edilmişlerdir. Araştırma kapsamında hazırlanan yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme sorularında başlıca katılımcıların sosyoekonomik konumları (yaş, cinsiyet, eğitim, meslek, gelir, medeni durum), kadına yönelik şiddetin nedenleri, şiddetin önlenmesi noktasında hukuki ve genel alanlardaki bilgi ve tutumlarının anlaşılmasına çalışılmıştır. Yarı yapılandırılmış mülakat formunda yer almayan ancak mülakat esnasında katılımcıların vurguladıkları farklı noktalar-sorular da mülakat sürecine dahil edilerek sürecin bütünlüklü açıdan ortaya konmasına çalışılmıştır. Veri doygunluğu noktasında ise şöyle bir yol izlenmiştir. Derinlemesine görüşmeler, katılımcıların benzer tema, söylem ve örüntüleri tekrar etmeye başladıkları noktaya ulaşana kadar devam ettirilmiştir. Çalışmada yaklaşık yirminci görüşmeden itibaren veri doygunluğuna ulaşıldığı noktasında bir kanaate varılmıştır. Ancak araştırmacılar, her sosyoekonomik düzey ve cinsiyetten eşit temsili hedefledikleri için toplamda 24 kişiyle çalışma yürütülmüş ve bu haliyle çalışmada veri doygunluğuna ulaşıldığı düşünüldükten görüşmeler sonlandırılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi tekniğine dayalı çözümlenmiştir. Bu noktada ilk olarak görüşmelere ait ses kayıtları deşifre edilerek yazılı metne dökülmüş ve sonrasında tüm görüşme dökümleri araştırmacılar tarafından okunarak mevcut verinin bütüncül bir şekilde kavranılmasına çalışılmıştır. Tüm veriler okunduktan sonra, metinde tekrar eden anlam örüntüleri, kavramlar ve söylemler tespit edilerek açık kodlama sürecine geçilmiştir. Kodlama sürecinde temelde hem veriden türeyen temalar hem de araştırmanın kuramsal çerçevesine dayalı kavramsal kategoriler üzerinden hareket edilmiştir. Bu noktada farklı sermaye türleri, toplumsal cinsiyet rolleri ve şiddet algısı gibi temel kavramlar başlangıçta analitik bir çerçeve sunmuş olsa da katılımcı ifadelerinden ortaya çıkan yeni kod ve kategoriler de kodlama sürecinde değerlendirmeye dâhil edilmiştir. Kodlama işlemi bu şekilde yapıldıktan sonra benzer içeriklere sahip kodlar bir araya getirilmiş ve temelde üç ana tema ve on üç alt tema altında araştırma bulguları literatür üzerinden ilişkilendirilerek yorumlanmıştır.

Diğer yandan bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikli olarak çalışmanın nitel araştırma deseninde olması ve görece küçük bir kent olan Bartın ilinde yaşayan 24 katılımcıyla gerçekleştirilmesinden kaynaklı, araştırma bulgularının Türkiye toplumuna genellenemeyeceği söylenebilir. Araştırmada her ne kadar amaçlı örnekleme tekniği kullanılarak farklı sosyoekonomik konumlardaki bireylere ulaşmaya çalışılmış olsa da katılımcı sayısından kaynaklı, çalışma bulgularının

evrenin genel eğilimini güçlü bir şekilde yansıttığını ileri sürmek de güçtür. Diğer yandan bu sınırlılığın aşılması noktasında, evrenin çeşitliliğini yansıtabileceği düşünülen katılımcıların seçilerek araştırmaya dahil edilmesine çalışılmıştır. Nitel araştırmaların bir diğer zayıf yönü olan katılımcıların kendi öznel-gerçek düşüncelerinden ziyade; kendilerinden beklenen, daha kabul edilebilir düşünceleri kendi fikirleriymiş gibi beyan etmeleri riskinin, bu çalışma için de geçerli olduğu söylenebilir. Bu riski azaltma noktasında kar topu örneklem tekniği üzerinden katılımcılara ulaşılmaya ve görüşmeler öncesinde araştırmacıların kendilerini ve amaçlarını şeffaf olarak anlatarak bu süreçte bir güven ortamı tesis edilerek çalışmanın yürütülmesine çalışılmıştır. Araştırmanın son bir sınırlılığı olarak şu husus belirtilebilir. Çalışma temelde bireylerin sahip oldukları farklı sermayelerin kadına yönelik şiddet algısı üzerindeki etkisini derinlemesine anlamaya yöneliktir. Bu yönüyle aynı konunun daha büyük şehirlerde, karma yöntemle dayalı veya farklı değişkenleri (kültürel ve dini aidiyetler, siyasi tercihler, sosyal medya kullanımı gibi) dikkate alarak yürütüldüğü çalışmaların yapılmasının önemli veriler sunacağı söylenebilir.

Tablo 1: Katılımcıların Sosyodemografik Özellikleri (n=24)

Kişi	Cinsiyet	Yaş	Meslek	Eğitim Durumu	Medeni Durum	Gelir Düzeyi
G1	Kadın	42	Kuran Kursu Öğreticisi	Lisans	Evli	Orta
G2	Kadın	37	Ev Hanımı	Ortaokul	Evli	Düşük
G3	Kadın	23	Çalışmıyor	Lisans	Bekar	Düşük
G4	Kadın	47	Ev Hanımı	İlk Okul	Evli	Düşük
G5	Kadın	33	Tekstil Çalışanı	İlk Okul	Evli	Orta
G6	Kadın	30	Hukukçu	Lisans	Bekar	Orta
G7	Kadın	50	İş Kadını	Lisans	Evli	Yüksek
G8	Kadın	48	Bürokrat	Lisans	Evli	Yüksek
G9	Kadın	48	Ev Hanımı	Ortaokul	Evli	Düşük
G10	Kadın	40	Memur	Lise	Evli	Orta
G11	Kadın	28	Memur	Lisans	Bekar	Yüksek
G12	Kadın	32	İşletme Sahibi	Lisans	Bekar	Yüksek
G13	Erkek	27	Serbest Meslek	İlköğretim	Evli	Düşük
G14	Erkek	32	İşsiz	İlköğretim	Bekar	Düşük
G15	Erkek	24	Elektrikçi	Lise	Bekar	Düşük
G16	Erkek	44	Kamu Bürokratı	Lisans	Evli	Yüksek
G17	Erkek	33	Kamu Çalışanı	Lisans	Evli	Orta
G18	Erkek	27	Kamu Çalışanı	Lisans	Bekar	Orta
G19	Erkek	23	İnşaat İşçisi	Ön lisans	Bekar	Orta
G20	Erkek	39	Kamu İşçisi	Lise	Evli	Orta
G21	Erkek	36	Kamu Çalışanı	Lise	Evli	Orta
G22	Erkek	28	Uçak Mühendisi	Lisans	Bekar	Yüksek
G23	Erkek	52	İşletme Sahibi	Lisans	Evli	Yüksek
G24	Erkek	45	Sağlık İşletmecisi	Lisans	Evli	Yüksek

3. Bulgular ve Yorum

Çalışmanın bu kısmında, ilgili kuramsal çerçeveye dayalı yürütülen alan araştırmasından elde edilen verilerin belirli ana ve alt temalar üzerinden literatürle ilişkilendirilip ortaya konulmasına çalışılmıştır.

Bu noktada şiddetin tanımı, şiddetin nedenleri ve şiddetle mücadele noktasındaki bilgi ve tutumlar ana temaları altında çeşitli alt temalar belirlenerek katılımcıların bilgi ve tutumları ortaya konulmaya ve yorumlanmaya çalışılmıştır.

3.1. Şiddetin Tanımı

Bu ana tema altında, katılımcıların kadına yönelik şiddeti tanımlarken temel referans çerçevelerinin neler olduğu hususu anlaşılmaya çalışılmıştır. Katılımcıların sahip oldukları sermaye türleri dikkate alınarak yapılan tanım ve açıklamaları, temelde iki alt tema üzerinden ele alınarak açıklanmıştır. Buna göre ilk olarak kadına yönelik şiddeti daha çok fiziksel şiddet üzerinden ele alan “Şiddet, Birine Vurma Çarpmadır” alt teması, daha sonra şiddeti çok yönlü ele alan “Çok Boyutlu Bir Olgudur” alt temasına yer verilmiştir.

3.1.1. “Şiddet, Birine Vurma Çarpmadır”

Kadına yönelik şiddet olgusu, temelde cinsiyet değişkeni üzerinden şekillenen ve şiddete maruz kalan kadının ekonomik, politik, sosyokültürel alanlarda mağduriyetine yol açan çok boyutlu bir sürece işaret etmektedir (Santos vd., 2017). Şiddet kavramının tanımı, bireylerin taşıdığı bireysel öznellikler yanında toplumsal düzlemde sahip oldukları ekonomik, sosyal, kültürel sermayelerinin ve geçmişten getirdikleri habituslarının (eğilim, yatkınlıklarının) etkileşimsel olarak biçimlendirdiği (Watson, 2016) ve buna bağlı olarak kişilerin şiddet tanımlarının değişkenlik gösterebildiği bir bağlama işaret etmektedir. Çalışma kapsamında görüşme yapılan katılımcıların şiddet tanımlarında, bahsedilen yatkınlıklar ve sahip olunan sermaye türlerinin belirleyici olduğu görülmüştür. Bu bağlamda katılımcıların şiddet tanımlarına bakıldığında, ekonomik ve kültürel sermayesi düşük olan katılımcıların² şiddeti daha çok fiziksel şiddet türü üzerinden tanımladıkları görülmüştür.

Şiddet bir kimseye vurma, çarpma, zarar vermedir ve kötü bir şeydir (*G14, E, 32, İlk öğretim, İşsiz, Düşük Gelir Grubu*).

Bir kadına vurmak ona zara vermek, canını acıtmaktır ve yanlış bir harekettir (*G13, E, 27, İlk öğretim, Serbest Meslek, Düşük Gelir Grubu*).

Bu noktada ekonomik ve kültürel sermayesi düşük katılımcıların şiddet olgusunu daha çok fiziksel şiddet türü üzerinden ve kişiye direkt zarar veren fiiller üzerinden açıklama yoluna gittikleri görülmektedir. Bu durum kadına yönelik şiddetin algılanması ve tanımında sahip olunan sermaye türlerinin ve habitusun (Bourdieu, 2001) oldukça belirleyici bir konumunun olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda özellikle geleneksel toplumlardaki toplumsal cinsiyet rollerinin belirlediği bir habitus içerisinde sosyalize olan bireylerin, fiziksel şiddet dışındaki şiddet türlerini şiddet eylemi olarak görmemeleri durumu, kadına yönelik şiddeti yaygınlaştıran bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Aile kurumundan başlayarak tüm toplumsal ilişkilerde güçlü bir şekilde karşımıza çıkan bu yapının değişimi, kadına yönelik şiddet sorunun çözümü noktasında önemli bir yere sahiptir (Karaca, 2020, s. 407)

3.1.2. Çok Boyutlu Bir Olgudur

Günümüzde şiddet kavramı fiziki boyutu yanında sözel, ekonomik, duygusal, cinsel ve dijital türleri de olan çok boyutlu bir olgu olarak tanımlanmaktadır (Tjaden, 2004; Al- Alosi, 2017) Bu bağlamda yüksek ekonomik ve kültürel sermayeye sahip katılımcıların şiddet olgusunu fiziksel şiddet yanında diğer şiddet türlerini de içerecek şekilde tanımladıkları ve mağdura yönelen ve istenilmeyen sözel, psikolojik ve cinsel eylemleri de şiddet kavramı içerisinde tanımladıkları görülmüştür.

Bireyin fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel yönden zarar görmesi, acı çekmesi ve özgürlüğünün keyfi olarak kısıtlanmasıdır (*G16, E, 44, Lisans, Bürokrat, Yüksek Gelir Grubu*).

Bence şiddet, bir kişinin diğerine fiziksel, psikolojik ya da duygusal olarak zarar vermesi, onu kontrol altına alma amacıyla uyguladığı her türlü zorlayıcı davranıştır. Bu sadece fiziksel bir eylemle sınırlı değildir. Sözlü taciz, tehdit ya da aşağılama da

² Çalışma kapsamında görüşme yapılan katılımcılar G1, G2 şeklinde kodlanarak verilmiştir. Her ne kadar katılımcılara ait bilgiler tablo olarak verilmişse de bulgular kısmının rahatça okunabilmesi için görüşmecilere ait bilgiler (cinsiyet, yaş, eğitim, meslek ve gelir durumu gibi) parantez içerisinde ayrıntılı olarak verilmiştir.

banaya göre şiddettir (G24, E, 45, Lisans, Sağlık Kurumu İşletmecisi, Yüksek Gelir Grubu).

Bireylerin birbirine, canlılara yönelik uyguladığı zorbalıkların tümüne verilen isimlerdir. İnsanların kendi aralarındaki bağı gerekçeler altında (kabul edilemeyen) karşısındakinin rızası dışında bir şey yaptırmaya veya kontrol etme amacını taşıyabilir. Şiddet bir gruba, bir kişiye, herhangi bir canlıya yönelik gerçekleştirilen, zarar verici nitelik taşıyan davranışlardır. Aslında bir güç dengesizliğine de dayanabilir. Kişilerin psikolojik sebeplerine de dayanabilir. Şiddeti genel anlamıyla tanımlamak biraz zor olsa da sadece görünümü fiziksel olarak değildir. Her şiddet türünü, amacını, nedenini, sonucunu, kendi dinamikleri içerisinde tanımlayabiliriz (G11, K, 28, Lisans, Memur, Orta Gelir Grubu).

Bu bağlamda şiddetin tanımı ve türleri noktasında kişinin sosyalleştiği kültürel ortam, sahip olduğu ekonomik ve kültürel sermayenin bu noktada belirleyici bir konumunun olduğu görülmüştür.

3.2. Şiddetin Nedenleri

Bu ana tema altında, katılımcıların kadına yönelik şiddetinin nedenlerine yönelik açıklamalarına yer vermeye çalışılmıştır. Buna göre farklı sermaye türlerine sahip katılımcıların bu konu hakkındaki düşünceleri başlıca “Yetersiz Eğitime ve Ekonomik Güce Sahip Olma”, “Fiziksel Üstünlük”, “Bireysel Faktörler”, “Kadının Para Kazanması ve Sesinin Daha Çok Çıkması”, “Şiddetin Özel Alanla İlişkilendirilmesi” alt temaları altında ele alınıp açıklanmıştır.

3.2.1. Yetersiz Eğitime ve Ekonomik Güce Sahip Olma

Kadınların eğitilmiş ve yeterli ekonomik güce (sermayeye) sahip olmaları durumu, onları erkekler karşısında güçlendiren ve şiddete maruz kalmalarını önleyen en önemli faktörlerden biridir (Kılıç, 2019, s. 29). Aynı şekilde ekonomik ve kültürel sermayenin dağılımında erkeklerin kadınlara nazaran daha avantajlı olması durumu, onları sosyal sermayeleri de daha gelişmiş bireyler haline getirmektedir (Pınarcıoğlu, 2017, s. 20). Bu bağlamda, kadınların kamusal alana çıkmalarının önündeki engeller onların özel alanla sınırlı bir sosyal sermaye ağı (aile, akraba ve arkadaşlarla) içerisinde kalmalarına yol açmaktadır. Bu durum kadınların eğitim ve çalışma hayatının dışında kalmasına ve ekonomik ve kültürel sermayelerinin düşük kalmasına yol açmaktadır (Yıldırım vd., 2018, s. 546). Bu konuda yapılan çalışmalar kadınların eğitim seviyelerinin artmasına paralel eş veya partnerlerinden gelen fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddete uğrama olasılıklarının hem yakın hem uzun vadede belirgin şekilde azaldığını göstermektedir (Weitzman, 2018; Ugurlu ve Ersoy, 2024). Bu bağlamda şiddetin nedenlerini anlamaya yönelik sorularda katılımcıların şiddetin nedenlerini daha çok kişinin sahip olduğu ekonomik ve kültürel sermayesi üzerinden temellendirme yoluna gittikleri gözlemlenmiştir. Buna göre katılımcılar, kadının yeterli eğitim düzeyine sahip olması ve buna paralel ekonomik özgürlüğe sahip olması durumunu şiddete uğrama/uğramama durumunu doğrudan etkileyen bir unsur olarak öne çıkarmışlar ve şiddete maruz kalan kadınların çoğunlukla yeterli sermayelere sahip olmadıkları şeklinde yorumlamışlardır.

Kadının kendi ekonomik özgürlüğünü sağlıyor olması, kendine güvenini sağladığından şiddet görmesini azaltır. Yani kadın kendi ayakları üzerinde durabildiğinden şiddet karşısında boyun eğmez, mücadelecisi bir ruha sahip olur (G1, K, 42, Lisans, Kuran Kursu Öğreticisi, Orta Gelir Grubu).

Çok fazla etkiler. Çünkü kadınlar maddi yönden kendini idare ettiremiyorsa göz yummak zorunda kalıyorlar. Ekonomik özgürlüğü varsa o evi, ortamı terk etmek daha kolay oluyor. Karşınıza okumuş, kendi ayakları üzerinde duran bir kadın ve erkeğe muhtaç bir kadın koyun hangisine şiddet uygulamak kolay olur? Okumuş, para kazanan kadın kendini korumasını bilir, hakkını savunur. Ama erkeğe muhtaç olan kadın erkeğe sesini bile çıkartamaz (G9, K, 48, Ortaokul, Ev Hanımı, Düşük Gelir Grubu).

Bu noktada düşük ekonomik ve kültürel sermayeye sahip kadınların yüksek sermayeye sahip olanlara kıyasla daha fazla şiddet riski altında oldukları söylenebilir. Kadınların eğitim düzeylerinin yüksek olması ve ekonomik özgürlüğe sahip olmalarının, onları ilişkilerinde ve olası kriz durumlarında daha güçlü kıldığı aşikardır.

3.2.2. Fiziksel Üstünlük

Ataerki toplumlarda güç konumlarının daha çok erkeklerin elinde toplanması durumu, dilin ve kavramların da ataerki tarafından inşa edildiği bir evren ortaya çıkarmaktadır. Böyle bir evren içerisinde toplumsal cinsiyet rolleri erkeği temelde birincil, asıl, güçlü, mantıklı ve itaat edilmesi gereken varlık olarak; kadını ise zayıf, ikincil, itaat etmesi gereken, mantıksız bir varlık olarak tanımlamakta ve içselleştirmektedir (Özkan, 2017, s. 546). Bu bağlamda yaygın ve sürekli bir toplumsallaşmanın biçimlendirdiği bir yapı üzerinden kültürel alanda şekillenen toplumsal cinsiyet rolleri ve buna dayalı oluşan habituslar (Bourdieu, 2001, s. 23), geleneksel toplumlarda kadınları pasif, ikincil konumda ve daha çok özel alanla ilişkilendiren bir sosyalizasyona tabi tutmaktadır. Bu bağlamda araştırmaya katılan katılımcıların şiddetin nedenlerine yönelik açıklamalarına bakıldığında (özellikle kültürel ve ekonomik sermayesi düşük olanların), erkeğin kadından fiziksel olarak güçlü olma durumunu ön plana çıkardıkları görülmüştür.

Erkek kadına göre fiziksel olarak daha güçlü olduğu için daha çok kadın şiddete uğruyor bence. Aslında yapmamak lazım ama bazı erkekler bu üstünlüklerini kötüye kullanıyor ve şiddet de bundan ortaya çıkıyor bence (G14, E, 32, İlk öğretim, İşsiz, Düşük Gelir Grubu).

Bazı durumlarda da kadının erkekten fiziksel olarak daha güçsüz bir konumda ve fitratta olması onun şiddete uğramasına yol açmakta (G9, K, 48, Ortaokul, Ev Hanımı, Düşük Gelir Grubu).

Diğer yandan eğitim düzeyi yüksek bir katılımcı fiziksel üstünlük ve şiddet ilişkisini geleneksel ve modern toplumlar kıyaslaması üzerinden şu şekilde açıklamıştır.

Evet geleneksel ataerki toplumlarda kişinin erkek olması onu hem ev içi hem de ev dışı kamusal alanda güçlü kılmaktaydı. Erkeğin güçlü, kaslı olması onu özellikle kamusal alanda öne çıkaran bir unsurdu, doğal olarak bu durum evde de kadın üzerinde güçlü olduğu ve kimi durumlarda bu gücü kötü bir şekilde eşine yansıttığı bir ortamı mümkün kılıyordu. Ama biz artık geleneksel toplumlarda yaşamıyoruz; güçlü olmak bedenle kasla olmuyor, beyinle bilgiyle oluyor. Günümüzde fiziksel olarak güçlüyüm sana şiddet uygulayabilirim düşüncesi çok arkaik ve terk edilmesi gereken bir düşünce bence (G22, E, 28, Lisans, Uçak Mühendisi, Yüksek Gelir Grubu).

Bu noktada katılımcıların şiddetin nedenleri noktasında erkeğin fiziksel olarak üstün konumda olma durumunu ön plana çıkarmalarında sahip olunan sermayenin ve bilgi stokunun oldukça belirleyici bir konumunun olduğu ortaya çıkmıştır.

3.2.3. Bireysel Faktörler

Kadına yönelik şiddetin nedenleri noktasında kişilik yapısı, öfke kontrolü sorunu (Robertson, Daffern & Bucks, 2015) ve madde kullanımı (McMurrin & Gilchrist, 2008) gibi bireysel faktörlerin de belirleyici bir konumda olduğu söylenebilir. Bu bağlamda çalışmadaki kimi katılımcıların şiddetin nedenini açıklarken kişisel faktörlerin belirleyiciliğini ön plana çıkararak, daha çok kişilik gelişim süreçlerine vurgu yaparak süreci açıklayan bir eğilimde oldukları görülmüştür.

Şiddet çok kötü bir şey. Şiddeti bence çok sinirli kişiler yapıyor daha çok. Yani küçükken ara sıra benim de aile içinde şiddete maruz kalmışlığım oldu tabi. Bana göre şiddet hiç hoş bir şey değil kaba kuvvetle bir yere varılmaz (G4, K, 47, İlkokul, Ev Hanımı, Düşük Gelir Grubu).

Görüşmecilerin ifadelerinden hareketle kadına yönelik şiddetin nedenlerinin anlaşılması noktasında makro düzlemdeki yapısal eşitsizliklerin belirleyiciliği yanında; mikro düzlemde bireylerin sahip oldukları kişisel özelliklerin ve geçirdikleri sosyalizasyon süreçlerinin de şiddete yol açan etmenlerden biri olduğu söylenebilir.

3.2.4. “Kadının Para Kazanması ve Sesinin Daha Çok Çıkması”

18. ve 19. yüzyılda ortaya çıkan köklü siyasi ve ekonomik değişimler, kadınların kamusal alanda gittikçe görünür hale geldiği ve o dönemlere kadar sadece erkeklerin sahip olduğu hakları (siyasi, eğitim, çalışma vb.) birer birer edindikleri bir dönem ortaya çıkarmıştır (Goldin, 2006, s. 1-3; Smelser, 2013). Kadınların özellikle 20. yüzyılla birlikte eğitim, çalışma ve siyasi alanlardaki haklara daha güçlü ve yaygın bir şekilde ulaşmalarına paralel daha yüksek ekonomik, kültürel ve sosyal sermayeler edindikleri bir süreç ortaya çıkmıştır (Kadoglou & Sarri, 2013, s. 35). Diğer yandan bu köklü değişimler aile kurumundaki geleneksel yapıyı dönüştürerek, modern kentli değerlerin de aile kurumunu biçimlendirdiği bir süreci ortaya çıkarmıştır (Korkmaz, 2022, s. 54). Aile kurumunun bu değişen konumunu, özellikle modern dönemle birlikte kamusal alana daha fazla dâhil olmaya başlayan kadınların daha sancılı ve gerilimli deneyimlediği söylenebilir. Bu bağlamda kadınlar bir taraftan kamusal alana daha fazla oranda katılarak kentli ve modern değerlerle tanışmakta, diğer yandan aile kurumu içerisinde geleneksel ve ataerkil değerlerin etkisi altında hareket etmeye çalışan bir aktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Kadınların geçirdiği bu değişim sürecini geleneksel toplumsal cinsiyet rolleri açısından tehdit olarak gören kimi erkeklerin, kaybolduklarını düşündükleri iktidar ve otorite konumlarını yeniden kurma noktasında farklı çözüm yolları geliştirdikleri söylenebilir. Bu noktada araştırma grubu içerisinde yer alan (özellikle ekonomik ve kültürel sermayesi düşük) kimi erkek katılımcıların, artan kadına yönelik şiddet sorununu kadınların kamusal alana çıkmaları ve güçlenmeleri durumuyla ilişkilendirdiği görülmüştür.

Eskiden kadınlar ev içinde daha uyumluydu bence. Şimdi kadın para kazandıkça evde sesi daha bi çıkar oldu. Bence şiddet çoğunlukla bundan kaynaklı (*G13, E, 27, İlk öğretim, Serbest Meslek, Düşük Gelir Grubu*)

Bu bağlamda kültürel ve ekonomik sermayesi yüksek katılımcıların kadına yönelik şiddetin önlenmesi noktasında çözüm olarak sundukları yolun (kadının eğitim düzeyi artmalı ve çalışma hayatına katılmalı); düşük kültürel ve ekonomik sermayeye sahip katılımcılardan bazıları için şiddetin görülme ve artma nedeni olarak görülmesi üzerinde düşünülmesi gereken bir durumdur. Katılımcı anlatılarında ortaya çıkan eğilimler, bireylerin eğitim ve ekonomik sermaye düzeylerinin yüksek olması durumunun onları şiddet konusunda daha bilinçli ve tutarlı hale getirdiği şeklinde yorumlanabilir.

3.2.5. Şiddetin Özel Alanla İlişkilendirilmesi

Kadına yönelik şiddet, daha çok ev içi özel alanda ortaya çıkmasından dolayı, çoğunlukla açığa çıkmayan ve resmi istatistiklere girmeyen bir şiddet türüdür (Yüksel ve Başterzi, 2012). Bu durumun nedeni olarak aile içi şiddet, ensest, tecavüz gibi sorunların kamusal alandan dışlanarak özel alana /aile içine has bir konu olarak görülmesi durumu karşımıza çıkmaktadır. Aynı şekilde bu olaylara kamusal kurum ve aktörlerin kimi durumlarda sessiz kalması/yeterli tepki vermemesi durumu da kadına yönelik şiddeti sürekli kılan faktörlerden bir diğeridir (Zengin, 2011, s. 52). Diğer yandan gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde kadına yönelik şiddet vakalarının önemli bir bölümü resmi makamlara yansımamakla birlikte, yansıyan vakaların ise bir suç eyleminden ziyade aile içi, özel meseleler olarak görülmesi de durumu da bir diğer etmen olarak nitelenebilir (Chang, 1996). Bu bağlamda kimi katılımcılarımızın anlatılarında şiddeti yeniden üreten bu yapı eleştirel bir şekilde ele alınmış ve bu yapının değişiminin gerekliliğinin vurgulanmıştır.

Yani herkes şiddet uyguluyor zenginler de fakirler de... Toplumda genel kabul gören düşünce yoksulların daha fazla şiddet uyguladığına dair. Aslında bu doğru olabilir ben birkaç kez şiddet olayına şahit oldum hatta bir keresinde yolda karısına hakaret eden ve bağırarak bir adam gördüm araya girdim tabi hemen gerçi bağırarak şiddet sayılır mı bilmem ama ben elimden geleni yaptım sonrasında kadın bana” sen neden karışyorsun o benim kocam aramıza girme” dedi işte böyle kişiler yüzünden şiddet hiçbir zaman bitmeyecek bence. Yani önce toplumun iyileşmesi lazım insanların kadınları önemsemesi ve şiddet olayını görenlerin aman boş ver karı koca arasına girilmez demeleri yerine polise falan haber vermeleri gerekiyor yoksa bu olaylar böyle devam eder (*G5, K, 33, İlkokul, İşi, Orta Gelir Grubu*).

Çalışmada da ortaya çıktığı üzere kadına şiddet olgusunun özel-aile içi-mahrem bir olay olarak görülmesi durumu, bu sorunu yeniden üreten bir yapının devamlılığını sağlamaktadır. Aynı şekilde bu

durumun, kadınların yeterli ekonomik, kültürel ve sosyal sermayelere sahip olamamaları ve kamusal alanda yeterince varlık gösterememeleri durumuyla da yakından ilişkili olduğu söylenebilir. Çünkü yeterli sermayelere sahip olmayan bir kadının, olası bir şiddet durumunda çoğunlukla geleneksel toplumdaki habitusun şekillendirdiği bir hat üzerinden şiddet olayını algılama yoluna gittiği ve çoğunlukla da bu olayın mümkün merteye dışarı yansıtılmadığı bir hareket alanı içerisinde hareket ettiği söylenebilir. Bu noktada şiddete yönelik algının biçimlendiği geleneksel habitus içerisinde yer alan algı, eylem ve değerlendirme kalıplarının (Karaca, 2017, s. 410) değişiminde, kadınların sahip oldukları sermayelerin önemli bir yere sahip olduğu ileri sürülebilir. Bu bağlamda kadınların güçlü ekonomik, kültürel ve sosyal sermayelere sahip olması, onları hem kamusal alanda daha görünür kılmakta hem de olası şiddet durumlarının daha eşitlikçi bir düzlem üzerinden kavranılmasına ve görünür olmasına yol açmaktadır.

3.3. Şiddetle Mücadele Noktasındaki Bilgi ve Tutumlar

Bu ana tema altında, katılımcıların kadına yönelik şiddetle mücadele noktasındaki bilgi ve tutumları belirli alt temalarla verilmeye çalışılmıştır. Buna göre şiddetle mücadele noktasında katılımcıların görüş ve düşünceleri başlıca “Ekonomik ve Kültürel Sermayenin Rolü”, “Hukuksal Hakların Bilincinde Olma Durumu”, “Yasaların Caydırıcılık Gücü ve Cezasızlık Algısı”, “Toplumsal Kurumların Rolü”, “Teknolojik Yeniliklerin Rolü ve Önemi”, “Şiddetin Önlen (eme)mesinde Medyanın Rolü” alt temaları altında literatürle ilişkilendirilerek sunulmuştur.

3.3.1. Ekonomik ve Kültürel Sermayenin Rolü

Kadına yönelik şiddetle mücadelede bireylerin yeterli ekonomik ve kültürel sermayeye sahip olması durumunun büyük öneme sahip olduğu söylenebilir. Kadın sığınma evleri üzerine yapılan bir çalışmada, sığınma evlerindeki kadınların mevcut durumlarının düzeltilmesinde sahip oldukları kültürel ve ekonomik sermayenin oldukça belirleyici olduğu ve kadınların (çoğunlukla) yeterli kültürel ve ekonomik sermayeye sahip olamama durumlarının kadınların güçlenmesi ve hayata yeniden başlamalarında büyük bir engel teşkil ettiği ortaya çıkmıştır (Gündüz, 2021). Araştırma grubundaki katılımcılar, kadına yönelik şiddetle mücadele noktasında, güçlü sermayeler üzerinden kamusal alana/çalışma hayatına katılımı, kadına yönelik şiddetle mücadelede en önemli çözüm yolu olarak görmüşlerdir.

Kadına yönelik şiddetin azaltılmasında bence en önemli faktör kadının eğitim düzeyinin yükseltilmesi ve ekonomik özgürlüğünü kazanmasıdır. Aksi durumda kadına yönelik şiddetin azalması çok mümkün değil (G16, E, 44, *Lisans, Bürokrat, Yüksek Gelir Grubu*).

“Kadının kendi ekonomik özgürlüğünü sağlıyor olması, kendine güvenini sağladığından şiddet görmesini azaltır. Yani kadın kendi ayakları üzerinde durabildiğinden şiddet karşısında boyun eğmez, mücadelecisi bir ruha sahip olur” (G1, K, 42, *Lisans, Kuran Kursu Öğreticisi, Orta Gelir Grubu*).

Kadınların eğitim ve ekonomik gücü artarsa şiddete karşı daha bilinçli olurlar ve neyin şiddet olduğunu daha iyi anlarlar ve ona göre çözüm yollarını da kolaylıkla bulurlar (G24, E, 45, *Lisans, Sağlık İşletmecisi, Yüksek Gelir Düzeyi*).

Kadına yönelik şiddetin mağdurlar üzerindeki yıkıcı etkilerinin ortadan kaldırılması ve bireylerin yeniden normal yaşamlarına dönmesinde uygulanan sosyal hizmet müdahalelerinde de temel amaç kişinin içerisinde bulunduğu kötü durumdan hızlıca kurtulup ilerleyen süreçte hiçbir kimse ve kurumun desteği olmadan güçlenip, yeterli kaynak ve fırsatlar üzerinden kendi yolunu çizmesidir (Kökten & Yıldırım, 2018; Büyükbodur, 2022). Bu bağlamda kadına yönelik şiddette mağdurların etkin müdahaleler üzerinden güçlenmesi ve bağımsız bireyler haline gelmelerinde sahip oldukları sermaye türlerinin oldukça belirleyici olduğu söylenebilir.

3.3.2. Hukuksal Hakların Bilincinde Olma Durumu

Kadına yönelik şiddetin varlığını devam ettirmesindeki etmenlerden biri de yasaların çeşitli nedenlerle tam olarak uygulanmaması ve şiddete uğrayan kadınların bu konudaki haklarının tam olarak bilincinde olmaması durumudur (Topgöl, Kol ve Metin, 2024). Bu noktada bireylerin eğitim düzeylerinin yükselmesine paralel kadın hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliğine dair bilgi ve bilinç düzeylerinin

yükselmesi durumu; geleneksel toplumlarda güçlü bir şekilde karşımıza çıkan ve kadına yönelik şiddeti yeniden üreten kimi sosyal normların ve kültürel kodların (habitusların) daha eşitlikçi yapılara dönüşümünü tetikleyen ana unsurlardan biri olarak nitelenebilir (Dokuz ve Doğan, 2025, s. 861). Katılımcıların bu bağlamda kadına yönelik şiddet konusundaki yasal hak ve mevzuat konusundaki bilgi ve bilinç düzeylerine bakıldığında, sahip olunan sermaye türlerinin oldukça belirleyici olduğu görülmüştür.

Hukukçu olarak yasalara ‘kadınları’ koruyucu haklar ve salt kadınlara yönelik eylemler nedeniyle cezaların arttırılması şeklindeki kuralların, kadınların korunmasının gerekli olduğuna dair inancı artırdığını düşünerek günümüz koşullarında bu hususu olumlu değerlendiriyorum (G6, K, 30, Lisans, Hukukçu, Orta Gelir Grubu).

Ulusal mevzuatta da tıpkı uluslararası mevzuatta olduğu gibi kadın erkek eşitliği ve kadına karşı şiddet ile ilgili düzenlemeler mevcuttur; Anayasa, Medeni Kanun, Ceza Kanunu, Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun başlıcalarıdır (G8, K, 48, Lisans, Bürokrat, Yüksek Gelir Grubu).

6284 sayılı kanunla ailenin korunması ve kadınlara karşı şiddetle mücadele edilmektedir. 1985 de Türkiye'nin de imzaladığı CEDAW sözleşmesi, 2012 de kabul edilen ve Türkiye'de imzalanan son zamanlarda kaldırılan İstanbul Sözleşmesini de biliyor ve destekliyorum (G7, K, 50, Lisans, İş İnsanı, Yüksek Gelir Grubu).

Bu bağlamda katılımcıların şiddetin önlenmesine ilişkin yasal mevzuat ve haklar konusundaki bilgi ve bilinç düzeyleri noktasında yüksek eğitim düzeyine sahip kişilerin bu konuda daha fazla bilgi sahibi olduğu ve özellikle mesleki anlamda hukuk ve yönetim bilimleri alanındaki uzman katılımcıların bu konuda daha yetkin bir konumda oldukları ortaya çıkmıştır.

3.3.3. Yasaların Caydırıcılık Gücü ve Cezasızlık Algısı

Şiddetin önlenmesi noktasında, yasaların ve cezalandırma süreçlerinin caydırıcılığı da büyük öneme sahiptir. Şiddet eylemi akabinde mağdurun güvenliğinin sağlanması yanında, ilgili yasal prosedürlerin hızlı ve etkili bir şekilde devreye girmesi de gerekmektedir. Bu bağlamda şiddete uğrayan ve bu durumu yetkili makamlara ileten, iletmeyen veya ileten ancak sonra şikayetini geri çeken bireylerin yaşama hakkının korunması, her devletin temel görevlerinden biridir. Devletin temel görevlerinden biri olan bu konuda, şiddeti önleyici tedbirlerin çeşitli nedenlerle alınamaması durumu hem bireysel hem de toplumsal boyutta birçok mağduriyete yol açmaktadır (Düğmeci ve Gürsel, 2019, s. 843). Çalışma kapsamında görüşülen katılımcıların çoğunun, kadına yönelik şiddet konusunda mevcut ceza ve yaptırımların yetersiz olduğunu ve şiddetin önlenmesi noktasında mevcut alanda ciddi değişiklikler yapılmasının önemini vurgulamışlardır.

Ceza ve yaptırımlar bence yetersiz. Örneğin tecavüz gibi büyük suçlarda idam gibi caydırıcı cezalar gelmelidir. Ağır cezaların daha çok gündeme yansıtılması gerektiğini düşünüyorum. Uzaklaştırmaların ve cezaların kısa süreli ve haberlerde karşılaştığımız olaylara göre de çok yetersiz olduğunu düşünüyorum (G2, K, 37, Ortaokul, Ev Hanımı, Düşük Gelir Grubu).

Ceza ve yaptırımların ağırlaştırılması lazım genel olarak afların çıkmaması ve gereken cezaların hafifletilmemesi gerekmektedir ve gereken cezaların yeterli olduğunu düşünmüyorum ve hafif kalıyor (G8, K, 48, Lisans, Bürokrat, Yüksek Gelir Grubu).

Valla ülkemizde kadına şiddet konusuna yeterince önem verilmiyor bence hâlâ kadın cinayetleri devam ediyor. Bence hukuk sistemi yeterince sert ve adil değil diye düşünüyorum. Öyle olsa mesela yani kadına şiddet ve cinayet yapanlara ağır cezalar verilse cinayetler ve şiddet epey azalır (G4, K, 47, İlkokul, Ev Hanımı, Düşük Gelir Grubu).

Yetersiz olduğunu düşünüyorum. Haberlerde de gördüğümüz üzere şiddete uğrayan birine yardım ettiğinde sen de ceza alabiliyorsun (G15, E, 24, Lise, Elektrikçi, Düşük Gelir Grubu).

Kadına yönelik şiddetin varlığını devam ettirmesi noktasında ilgili yasal alandaki boşluklar ve aksaklıkların var olduğu ve toplumda görülen cezasızlık algısı ve/veya cezaların caydırıcılıklarının düşük olduğu yönündeki yaygın kanının (Çakır vd., 2014; Yıldız, 2025), araştırmadaki katılımcılar tarafından da yaygın bir şekilde dillendirilmesi durumu, üzerinde ciddi anlamda durulmayı gerektiren bir mahiyet taşımaktadır.

3.3.4. Toplumsal Kurumların Rolü

Tarihsel süreçte kadına yönelik şiddetin yeniden üretiminde başlıca dört ana kurumun (aile, okul, kilise/dini kurumlar, devlet) belirleyici bir rolde olduğunu belirten Bourdieu, bu sorunun çözümünde bu kurumların yapı ve söylemlerinin (değişiminin) hayati bir öneme sahip olduğunu belirtmektedir (Bourdieu, 2001). Bu bağlamda kadına yönelik şiddetin önlenmesi noktasında ceza ve hukuk sisteminin önemli bir rolü olmakla birlikte sadece yasalar ve ceza sistemleri üzerinden şiddetin önlenmesinin çok zor olduğu söylenebilir. Bu noktada eğitim kurumlarında toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama ve kadına yönelik şiddete yönelik bilgi ve bilinç düzeylerinin yükseltilmesi ve bu konuların zorunlu dersler üzerinden tüm eğitim kademelerinde (özellikle yükseköğretim kurumlarında) öğrencilere sunulması hayati öneme sahiptir (Ayhan, 2017; Okenwa-Emgwa & von Strauss, 2018). Diğer yandan kadına yönelik şiddetin önlenmesinde din kurumunun da önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Din kurumu içerisinde yer alan ve eşitsizliği meşrulaştıran ve kadına yönelik şiddeti mazur gösteren bazı söylemlerin önüne geçme; cinsiyetler arasında şefkat, adalet ve saygıya dayalı ilişkilerin yerleşmesi noktasında dini kurum ve önderlerin vazgeçilmez bir önemde oldukları belirtilebilir (Fortune & Enger, 2005; Okur, Bahçekapılı & Genç, 2025). Bu bağlamda katılımcıların kadına yönelik şiddetin önlenmesi noktasında etkin hukuksal yapıların yanında aile, eğitim ve din kurumlarının da bu süreçteki etkin konumunu ön plana çıkardıkları görülmüştür.

Şu anki yaptırımların yetersiz olduğunu düşünüyorum, en önemli şeyin eğitim olduğunu, yaptırımlardan çok eğitimin önemli olduğunu ve bu eğitimin en önemli noktasının ailede başladığını düşünüyorum (G1, K, 42, *Lisans, Kuran Kursu Öğreticisi, Orta Gelir Grubu*).

Dinimiz İslam'ın kadınlara bakış açısını topluma benimsetmeli ve bu yönde eğitim verilmelidir (G21, E, 36, *Lise, Kamu Çalışanı, Orta Gelir Grubu*).

Bireylerin (ister kız olsun ister erkek) çocukluk yaşlarından bu yana aileleri tarafından bilinçlendirilmeleri gerektiğini düşünüyorum. Şiddet ile büyüyen bir bireyin ileride eşine de şiddet uygulama ihtimali oldukça fazladır. Her şeyin başında eğitimin olduğunu düşünüyorum (G2, K, 37, *Ortaokul, Ev Hanımı, Düşük Gelir Grubu*).

Katılımcılarından bazıları da toplumun farklı kesimlerdeki bireylere ulaşarak belli eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri yürütülmesi ve ihtiyacı olan kişilere gerekli desteklerin verilmesi yoluyla şiddetin azaltılmasının mümkün olduğunu düşünmektedirler.

Açıkça fikrimi belirtmek gerekirse farkındalık çalışması, seminer ve toplantıların hiçbir faydası olduğu düşünmüyorum. Benim fikrim gerekirse köy köy, gerekirse mahalle mahalle gezilip (alanında uzman bir ekiple) topluluk olarak bilgilendirmek sonrasında ise zaten şiddet meyillisi kişiler öncelikle küçük yerlerde bilinirler bu kişilerin tespit edilip zorunlu olarak eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarına katılması ve hatta tespit edilen bu kişilerin ihtiyacı olması durumunda psikiyatrik veya psikolojik destek verilmesi bir nebze çözüm olabilir diye düşünüyorum (G18, E, 27, *Lisans, Kamu Çalışanı, Orta Gelir Grubu*).

Bu bağlamda katılımcı ifadelerinde de ortaya çıktığı üzere, kadına yönelik şiddetin önlenmesi güçlü ve etkin yasaların yanında; bireylerin düşünce ve davranışlarının şekillenmesinde belirleyici olan aile, eğitim ve din vb. kurumlarda üretilen söylemlerin de kişiler arasındaki adalet ve eşitliği öneren/dayatan bir yönelimde olması büyük öneme sahiptir.

3.3.5. Teknolojik Yeniliklerin Rolü ve Önemi

Şiddetin önlenmesinde son yıllarda uygulamaya giren ve mobil telefonlar üzerinden kullanılan uygulamalar kadınların şiddet ve acil durumlarında hayati bir öneme sahiptir. Türkiye'de İçişleri

Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın iş birliği altında 2018 yılında uygulamaya konan ve kadına yönelik şiddetle mücadele için geliştirilen Kadın Destek Uygulaması (KADES) bu noktada önemli bir örnektir (Demir ve Nalbant, 2023). Çalışma kapsamındaki katılımcılardan bazıları kadına yönelik şiddetin önlenmesi noktasında etkili bir mobil uygulama olan KADES'in önemine değinerek şiddet olayı durumunda uygulamanın hayati önemini vurgulamışlardır.

Kadın sığınma evleri var. Şiddet gören kadınlar buraya başvurup koruma altına alınabilirler. Kadın şikayetçi olursa ceza alabilir. Uzaklaştırma cezası var. KADES diye uygulama var benim telefonumda da var. Daha çok şey var ama şu anda aklıma bunlar geliyor (G4, K, 47, *İlkokul, Ev Hanımı, Düşük Gelir Grubu*)

Bu bağlamda kadına yönelik şiddetin önlenmesi noktasında teknolojik alanda ortaya çıkan yeniliklerin oldukça işlevsel ve hayat kurtarıcı rollerin bilincinde olunması ve bu noktada şiddete uğrama ihtimali olan kişi ve grupların bu teknolojilere erişiminin önündeki engellerin kaldırılması ve bu konuda okuryazarlıklarının ve bilinç düzeylerinin artırılması hayati bir öneme sahiptir.

3.3.6. Şiddetin Önlen (eme)mesinde Medyanın Rolü

Kitle iletişim araçlarının ataerkil değerler üzerinden içerikler üretmesi ve bunu kitleye sunan bir eğilim içerisinde olma durumu, kadına yönelik şiddeti yeniden üreten bir faktör olarak nitelenebilir (Türkoğlu, 2014, s. 157). Kitle iletişim araçları üzerinden ataerkilliği ve şiddeti yeniden üreten ve normalleştiren içeriklerin yaygınlaşması toplumun ahlaki, toplumsal ve ruhsal gelişimini olumsuz anlamda etkilemekte ve şiddetin süregelen bir olgu haline gelmesine yol açmaktadır (Sanders, 2010, s.140). İletişim kanalları üzerinden kitleye yöneltilen şiddet içeriklerinin başta çocuklar ve gençler olmak üzere toplumun geniş kesimlerinin düşünce ve davranışlarını belirleme gücü bulunmaktadır. Özellikle çocuk ve gençlerin medya üzerinden alımladıkları şiddet eylemlerini daha sık taklit etme ve günlük ilişkilerinde bilinçli veya bilinçsiz kullanmaları durumunun uzun vadede toplumun şiddeti normalleştirmesi ve duyarsızlaşması gibi istenilmeyen sonuçları olmaktadır (Türkoğlu, 2014, s.149). Dijital oyunların gittikçe yaygınlaştığı günümüz toplumlarında oyunun rakiplerini "imha ederek", "öldürerek" ilerleyen doğası, özellikle gelişim çağındaki gençler için şiddet davranışlarını kendisi veya başkalarına kolaylıkla yöneltebileceği bir ortam yaratmaktadır (Vatandaş, 2021, s.399). Çalışma kapsamında görüşülen katılımcılar içerisinde özellikle kültürel ve ekonomik sermayesi yüksek olan katılımcıların medyanın süreçteki etkin konumu noktasında daha bilgili ve eleştirel bir tutum içerisinde oldukları görülmüştür.

Yaşadığımız dönem artık ailelerin çocukları ve gençleri üzerinden yetersiz kaldığı ve aile dışındaki kurumların bireylerin sosyalleşmesinde etkili olduğu bir dönemi ortaya çıkardı. Sokakta, televizyonda, oyunlarda artık şiddet normal ve sıradan bir şey olarak görülmeye başladı. Yani toplumdaki şiddete bu kadar şaşmamak gerek (G17, E, 33, *Lisans, Kamu Çalışanı, Orta Gelir Grubu*).

Ana akım medyanın toplumdaki ataerkil yargı ve değerlerle uyumlu bir kadın temsili inşa etmesi ve kitleye sunması durumu da kadına yönelik ikincil konunun yeniden üretildiği bir yapı ortaya çıkarmaktadır (Dursun, 2010, s.18). Kadına yönelik şiddet haberlerinde kimi durumlarda cinsiyetçi söylemlerin kullanılması ve kimlik gizliliği ilkesinin açıkça ihlal edilmesi gibi örnekler (İnam ve Şahin, 2020) medyanın kitleyi aydınlatma ve eğitme işlevinden ziyade daha fazla bireye/müşteriye ulaşma ve kârını arttırmayı önceleyen bir bakışı yansıtmaktadır.

Televizyonlarda ve internette şiddet çok normal bir şey haline geldi ve kadınlar maalesef buralarda hep zayıf ve şiddete uğrayan taraf olarak görülüyor. Bu bence normal değil (G10, K, 40, *Lise, Memur, Orta Gelir Grubu*).

Medyada kadının ikincilleştirilmesi ve mağdur konumunda bulunması ve zayıf varlıklar olarak sunulması ideolojik bir tercih, modern dönem kapitalist sistemler de bu algıyı güçlendiren bir tutum içerisinde maalesef (G6, K, 30, *Lisans, Hukukçu, Orta Gelir Grubu*).

Medyanın suç ortaklığını vurgulayan katılımcılar yanında, farklı katılımcıların da şiddetin önlenmesinde medyanın aracılık rolünün önemine değinen bir tutum içerisinde oldukları görülmüştür.

Toplumsal bilinç her türlü basın ve yayın aracılığıyla artırılmalıdır. Yerel yönetimdeki söz sahibi kişilerin etkin katılımı sağlanmalıdır (*G17, E, 33, Lisans, Kamu Çalışanı, Orta Gelir Grubu*).

Bu konuda bence eğitim çok önemli tüm bireyler okullarından itibaren bu konu hakkında iyi bir derecede bilgilendirilmeli, televizyonda bilgilendirmeler olabilir (*G1, K, 42, Lisans, Kuran Kursu Öğreticisi, Orta Gelir Grubu*).

Toplumsal hayatta bireylerin düşünce ve davranışlarının şekillenmesinde her geçen gün daha güçlü ve vazgeçilmez bir konuma ulaşan medyanın, kadına yönelik şiddetin önlenmesi noktasında toplumu bilinçlendirici ve eğitici yayınlara yer vermesinin ve medyanın bu konuda etkin denetiminin elzem bir nitelik taşıdığı söylenebilir.

4. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada temelde kadına yönelik şiddetin anlaşılmasında Bourdieu'nun alan ve sermaye kuramından hareket edilerek ve bireylerin sahip oldukları farklı sermaye türlerinin kadına yönelik şiddeti tanımlama, şiddetin nedenleri ve çözümü noktasındaki bilgi ve tutumları üzerindeki etkisi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda yürütülen çalışmada farklı sosyoekonomik konumlarda bulunan 24 kişiyle yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilerek elde edilen veriler içerik analizi tekniğine dayalı analiz edilmiş ve çıkarılan belirli tema ve alt temalar mevcut literatür üzerinden yorumlanmıştır. Yapılan çalışma sonucunda katılımcıların sosyoekonomik konumlarının ve sahip oldukları sermaye türlerinin (ekonomik, kültürel ve sosyal) kadına yönelik şiddeti anlama, farklı şiddet türlerini tanımlama, şiddetin nedenleri ve çözümü konusundaki düşünce ve tutumları üzerinde belirleyici bir etkisinin olduğu ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda ekonomik ve kültürel sermayesi düşük katılımcıların şiddeti daha çok fiziksel şiddet türü üzerinden algıladıkları ve şiddet olgusunu geleneksel ataerkil kalıplar üzerinden tanımlayan bir yönelime sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Diğer yandan ekonomik ve kültürel sermayesi yüksek katılımcıların ise şiddeti farklı türleri üzerinden ele alan, şiddetin nedenleri ve çözüm yolları noktasında bilinç düzeyi daha yüksek aktörler oldukları görülmüştür. Katılımcıların bu noktada, kadınların daha fazla eğitim olanaklarına ulaşmaları ve çalışma hayatına katılmalarıyla edindikleri ekonomik, kültürel ve sosyal sermayelerinin onları kadına yönelik şiddet konusunda daha güçlü kıldıkları yönünde bir düşünceye sahip oldukları söylenebilir.

Diğer yandan çalışmanın ilginç bulgularından biri kadınların eğitim ve çalışma hayatına katılmaları durumunu katılımcıların farklı şekillerde ele alıp değerlendirme durumudur. Buna göre ekonomik ve kültürel sermayesi yüksek katılımcılar, kadınların eğitim ve çalışma hayatına katılmaları durumunu kadına yönelik şiddetin azalması ve önlenmesi noktasında bir çözüm yolu olarak ele almışlardır. Buna karşın ekonomik ve kültürel sermayesi düşük kimi (erkek) katılımcılar ise, kadınların daha fazla eğitim ve çalışma hayatına katılmaları durumunu, kadına yönelik şiddeti ortaya çıkaran bir faktör olarak değerlendirmişlerdir. Bu çalışma örneğinde ortaya çıkan veriler, kadınların eğitim ve çalışma hayatına katılmalarının geleneksel ataerkil değerler alanında çözülmeye yol açtığı ve aile kurumunda yeni erkeklik ve kadınlık rollerini ortaya çıkardığı şeklinde yorumlanabilir. Bu bağlamda aile kurumunda değişen erkeklik ve kadınlık rollerinin bu kurumu daha gerilimli bir alan haline getirdiği söylenebilir. Bazı katılımcıların aile kurumundaki bu gerilimlerin azaltılması noktasında geleneksel kadınlık ve erkeklik rollerine dönülmesini bir çözüm olarak görmektedirler. Kadınların çalışma hayatında bulunması esasen kadınların ev içi rollerini³ yapma noktasında bir engel teşkil etmemektedir. Aile kurumunda ortaya çıkan bu gerilimlerin azaltılması noktasında aile kurumunun farklı mekanizmalar üzerinden desteklenmesinin işlevsel olabileceği belirtilebilir.

Diğer yandan katılımcılar kadına yönelik şiddet vakalarının ortaya çıkışıyla birlikte ceza ve hukuk sisteminin tam ve zamanında işleminin gerekliliği üzerinde durarak, bu alandaki eksikliklerin veya gecikmelerin mağdurların şiddetten maddi ve manevi anlamda daha fazla zarar görmesine yol açabileceğini vurgulamışlardır. Aynı şekilde çalışmanın önemli bulgularından biri de katılımcıların, geleneksel toplumlarda var olan ve aile kurumunda ortaya çıkan sorunların/şiddetin dışarıya yansıtılmaması ve aile içinde çözülmesi gerektiği konusundaki geleneksel bakış açısının değişmesi

³ Burada geleneksel kadınlık rollerinden ziyade, daha adil ve eşitlikçi bir düzlemde belirlenen kadınlık ve erkeklik rolleri kastedilmektedir.

gerekliliği vurgusudur. Katılımcılar, kadına yönelik şiddetin önlenmesi noktasında geleneksel kültürün şiddeti normalleştirmeyen bir bakış açısına sahip olmasının hayati bir öneme sahip olduğunu öne çıkarmışlardır.

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve sağlıklı ilişkilerin inşası noktasında etkin işleyen bir hukuk sistemi yanında okul, aile ve dini kurumlara da önemli görevler düşmektedir. Bu kurumlar üzerinden topluma sunulan doğru bilgilerin ve yönlendirmelerin kadına yönelik şiddetin önlenmesinde önemli olduğu söylenebilir. Katılımcılar özellikle aile, eğitim ve dini kurumların şiddeti önlemedeki kritik rolüne vurgu yapmışlardır. Aynı şekilde katılımcılar bu sorunun çözülmesinde aile kurumunun maddi ve manevi anlamda desteklenmesinin de önemi üzerinde durmuşlardır. Katılımcıların şiddetin önlenmesi noktasında medyanın işlevi üzerinde de önemle durdukları görülmüştür. Katılımcılar medyadaki temsillerin çoğunlukla şiddeti teşvik eden ve normalleştiren bir işleyişinin olduğunu vurgulamışlardır. Katılımcılar bu noktada medyada şiddeti özendirmeyen ve toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen bir politikanın hayata geçmesinin gerekliliği üzerinde durmuşlardır. Devletin ve yetkili kurumların medya üzerinde etkin kontrol ve yönlendirmeye sahip olması da bu bağlamda büyük öneme sahiptir. Katılımcılar böyle bir yapının tesisiyle daha adil ve eşitlikçi bir toplumun inşasının mümkün olduğu yönünde bir eğilime sahiptirler. Sonuç olarak çalışmada ortaya çıkan veriler, kişilerin sahip oldukları ekonomik, sosyal ve kültürel sermayelerin kadına yönelik şiddeti tanımlama, şiddetin nedenleri ve çözümü noktasında oldukça belirleyici bir konumda olduğunu göstermektedir. Bu noktada sağlıklı bir toplumun kuruluşu ve işleyişinde bireylerin yeterli ekonomik ve kültürel sermayelere sahip olması büyük önemdedir. Bireylerin kendi hayatlarında daha özgür ve eleştirel olmaları ancak yeterli ekonomik, kültürel ve sosyal sermayelere sahip olmalarıyla mümkündür.

Son olarak, kadına yönelik şiddetin önlenmesi noktasında şu önlemlerin alınmasının büyük öneme sahip olduğu söylenebilir:

1. Aile kurumunun desteklenmesi noktasında güçlü sosyal politikaların hayata geçirilmesi
2. Kadınların eğitim ve çalışma hayatının içinde olduğu ve ekonomik özgürlüklerinin sağlandığı bir yapının inşa edilmesi
3. Düşük sosyoekonomik konumda bulunan birey ve grupların maddi ve manevi anlamda desteklenmesi
4. Suçun önlenmesi ve cezalandırması noktasında tam ve hızlı işleyen bir hukuk sisteminin inşa edilmesi
5. Şiddete uğrayan kadınları uzun dönemli koruyacak ve kadınları yeniden hayata kazandıracak sosyal hizmet müdahalelerinin (mikro- mezzo- makro düzeylerde) hızlıca uygulanması ve takip edilmesi
6. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi noktasında toplumu bilgilendirici eğitsel programların hazırlanması
7. Kadına yönelik şiddet olaylarının aile kurumunun içerisinde gizlenmesinin önüne geçecek uygulamaların hayata geçirilmesi
8. Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama noktasında eğitim ve din kurumlarından destek alınması
9. Medyanın daha sorumlu bir yayıncılık anlayışına çekilmesi ve ilgili süreçlerin devletler tarafından ciddi kontrol ve denetiminin sağlanması
10. Toplumun medya okuryazarlığının geliştirilmesi

Etik Standartlara Uyum

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul İzni: Bu çalışma kapsamında Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'ndan 22.04.2024 tarihli ve "2024-SBB-0317" numaralı etik onay belgesi alınmıştır.

Finansal Destek ve Teşekkür: Bu çalışma, TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmiştir. Kuruma sağladığı değerli katkılar nedeniyle teşekkür ederiz.

Kaynakça

- Akkaş, İ., & Uyanık, Z. (2016). Kadına Yönelik Şiddet. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi, 6(1), 32-42.
- Al-Alosi, H. (2017). Cyber-Violence: Digital Abuse in The Context of Domestic Violence. University of New South Wales Law Journal,, 40(4), 1573-1603.
- Aşkın, E. Ö., & Aşkın., U. (2017). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet ve Yoksulluk İlişkisi: Aile İçi Şiddet Mağduru Kadınlar Üzerine Bir Araştırma. Kapadokya Akademik Bakış, 1(2), 16-37.
- Aydoğan, D. (2012). Kültürel Dönüşüm ve Şiddetin Nesnesi Olarak Kadın. Gazi Üniversitesi İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, 35, 102-120.
- Ayhan, T. (2017). Protecting the Woman or The Family? Contradiction Between the Law and Its Practice in Violence Against Woman Cases in Turkey. Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi, 5(1), 137-162.
- Aytaç, S., Eteman, F. S., Aydın, G. Ç., Reçber, B., & Sezen, H. K. (2016). Kadına Yönelik Şiddetin Dünü, Bugünü, Yarını: Kestirim Tabanlı Bir Araştırma. Istanbul Journal of Sociological Studies, 54, 275-297.
- Bilican-Gökkaya, V. (2011). Türkiye'de Kadına Yönelik Ekonomik Şiddet. Cumhuriyet Üniversitesi Journal of Economics & Administrative Sciences (JEAS), 12(2), 101-112.
- Bourdieu, P. (2001). Masculine Domination. Cambridge: Polity Press.
- Bourdieu, P. (2006). Sanatın Kuralları: Yazınsal Alanın Oluşumu ve Yapısı. (N. K. Sevil, Çev.) İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Bourdieu, P. (2015). Eril Tahakküm. (B. Yılmaz, Çev.) İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Bourdieu, P. (2018). The Forms of Capital. M. Granovetter içinde, The Sociology of Economic Life (s. 78-92). Routledge.
- Bourdieu, P., & Wacquant, L. (2014). Düşünsel Bir Antropoloji İçin Cevaplar. (N. Ökten, Çev.) İstanbul: İletişim.
- Büyükbodur, A. Ç. (2022). Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Topluluk Temelli Sosyal Hizmet Uygulamaları. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 10(131), 34-49.
- Chang, D. H. (1996). Women's Victimization in Developing Countries. International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice, 20(1), 1-14.
- Collins, R. (2009). Micro and Macro Causes of Violence. International Journal of Conflict and Violence, 3(1), 9-22.
- Çakır, Ö., Harcar, T., Sürgevil, O., & Budak, G. (2014). Kadına Yönelik Şiddet ve Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddetin Durumu. Toplum ve Demokrasi Dergisi, 2(4), 51-70.
- Çelebi, A. (2010). Şiddete Karşı Siyaset Hakkı. A. Çelebi içinde, Şiddetin Eleştirisi Üzerine (s. 255-312). İstanbul: Metis.
- D'Cruze, S., & Rao, A. (2004). Violence and the Vulnerabilities of Gender. Gender & History, 16(3), 495-512.
- Demir, T., & Nalbant, F. (2023). Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kullanılan Mobil Uygulamaların Kamu Değeri Perspektifinden Değerlendirilmesi. Fiscaoconomia, 7(1), 341-364.
- Demirkaya, S. (2023). Çalışma Hayatında Şiddetin Yeni Görünümü: Dijital Şiddet. International Journal of Social and Humanities Sciences Research, 10(100), 2629-2649.

- Dokuz, B., & Doğan, B. (2025). Z Kuşağı Perspektifinden İstanbul Sözleşmesi ve Kadın Hakları: Nitel Bir İnceleme. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 20(2), 839-868.
- Dursun, Ç. (2010). Kadına Yönelik Şiddet Karşısında Haber Etiği. *Fe Dergi*, 2(1), 18-32.
- Düğmeci, F., & Gürsel, E. (2019). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Önlenmesi Hususunda Devletin Yükümlülükleri ve Sorumluluğu. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 21(2), 843-873.
- Erdem, B., & Akca, Ü. (2022). Sermaye Türleri ve Eğitim İlişkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 57(1), 312-335.
- Erten, Y., & Ardalı, C. (1996). Saldırganlık, Şiddet ve Terörün Psikososyal Yapıları. *Cogito (Sayı: 6-7)*, 51-65.
- Ertürk, Y. (2025). Şiddetle Mücadelede Devletin Özen Yükümlülüğü Üzerine Düşünceler. *Ankara Barosu Dergisi*, 83(1), 721-57.
- Fortune, M., & Enger, C. (2005). Violence Against Women and The Role of Religion. *Applied Research Forum National Electronic Network on Violence Against Women (s. 1-7). içinde USA*.
- Goldin, C. (2006). The Quiet Revolution That Transformed Women's Employment, Education, and Family. *American Economic Review*, 96(2), 1-21.
- Gündüz, F. (2021). Kadın Sığınma Evlerindeki Kadınların Habitusları: Kültürel, Ekonomik Ve Sosyal Sermayeleri. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 56(1), 507-530.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2018). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. *Seçkin Yayınları*.
- Ilfeld, F. W. (1969). Overview of The Causes and Prevention of Violence. *Archives of General Psychiatry*, 20(6), 675-689.
- İnam, Ö., & Şahin, N. (2020). Kadına Yönelik Şiddetin Türk Medyasındaki Temsil Şekli SistematiK Derleme Araştırması. *Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 1-15.
- Kadoglou, T., & Sarri, K. (2013). Women, Motherhood and Work. *Simone de Beauvoir Studies*, 29, 33-45.
- Karaca, N. (2020). Yeniden ve Yeniden Üretilen Eril Tahakküm. *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 65, 405-416.
- Kılıç, G. (2019). Kadın Akademisyenlerin Kadına Yönelik Ekonomik Şiddet Algısı: Düzce Üniversitesi Örneği. *Muhakeme Dergisi*, 2(1), 1-33.
- Korkmaz, H. (2022). Modern Dönemde Geleneksel Kültür Kodlarının/Ataerki Yapının Aile Hayatına Yansıması. *Antakiyat*, 5(1), 54-71.
- Köktan, M., & Yıldırım, F. (2018). Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddete Ve Ayrımcılığa Karşı Sosyal Hizmet Perspektifinden Kadınların Güçlendirilmesi. , 11(58). *Journal Of International Social Research*, 11(58), 717-724.
- Lee, B. X. (2019). Violence: An Interdisciplinary Approach to Causes, Consequences, and Cures. *John Wiley & Sons*.
- López-Rodríguez, P., Soloaga, I., & Soloaga, I. (2014). The Effect of The Perception of Violence on Social Capital in Mexico. *Well-Being and Social Policy*, 9(1), 73-103.
- Marshall, G. (1999). *Sosyoloji Sözlüğü*. (O. Akınhay, & D. Kömürcü, Çev.) Ankara: Bilim ve Sanat.
- Mcmurran, M., & Gilchrist, E. (2008). Anger Control and Alcohol Use: Appropriate Interventions for Perpetrators of Domestic Violence? *Psychology, Crime & Law*, 14(2), 107 - 116.
- Menéndez-Menéndez, M. I. (2014). Cultural Industries and Symbolic Violence: Practices and Discourses that Perpetuate Inequality. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 161, 64-69.

- Mider, D. (2013). The Anatomy of Violence: A study of The Literature. *Aggression and Violent Behavior*, 18(6), 702-708.
- Neuman, W. L. (2014). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri Nitel ve Nicel Yaklaşımlar I*. Ankara: Yayınodası.
- Okenwa-Emgwa, L., & von-Strauss, E. (2018). Higher Education as a Platform for Capacity Building to Address Violence Against Women and Promote Gender Equality: The Swedish Example. *Public Health Reviews*, 39(31), 1-6.
- Okur, H., Bahçekapılı, M., & Genç, M. (2025). Religious Institutions and Educational Policies in Combating Violence Against Women: The Case of Türkiye. *Religions*, 16(12), 1573.
- Özkan, G. (2017). Kadına Yönelik Şiddet-Aile İçi Şiddet ve Konuya İlişkin Uluslararası Metinler Üzerine Bir İnceleme. *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7(1), 533-564.
- Özsöz, C. (2014). Pierre Bourdieu: Simgesel Şiddet, Eğitim, İktidar. *Cogito*(76), 290-311.
- Pınarcıoğlu, N. Ş. (2017). Eril Siyasette Kadın Temsili (Mi?). *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 7(1/1), 12-24.
- Roberton, T., Daffern, M., & Bucks, R. S. (2015). Beyond Anger Control: Difficulty Attending to Emotions Also Predicts Aggression in Offenders. *Psychology of Violence*, 5(1), 74–83.
- Sanders, B. (2010). Öküzün A'sı Elektronik Çağda Yazılı Kültürün Çöküşü ve Şiddetin Yükselişi. İstanbul: Ayrıntı.
- Santos, D. F., & et.al. (2017). The Women's Perception on The Violence Experienced. *Revista de Pesquisa: Cuidado é Fundamental Online*, 9(1), 193-199.
- Seçgin, L., & Selçuk, K. T. (2023). Sanal Ağların Distopyası: Kadına Yönelik Dijital Şiddet. *Dünya İnsan Bilimleri Dergisi*, 1, 203-217.
- Smelser, N. J. (2013). *Social Change in The Industrial Revolution: An Application of Theory to The British Cotton Industry*. Routledge.
- Taşdemir-Afşar, S. (2015). Türkiye'de Şiddetin Kadın Yüzü. *Journal of Sociological Studies/Sosyoloji Konferansları*, 53, 715-753.
- Thapar-Björkert, S., Samelius, L., & Sanghera, G. S. (2016). Exploring Symbolic Violence in the Everyday: Misrecognition Condensation, Consent and Complicity. *Feminist Review*, 112(1), 144-162.
- Tjaden, P. (2004). What Is Violence Against Women? Defining and Measuring the Problem: A Response to Dean Kilpatrick. *Journal of Interpersonal Violence*, 19(11), 1244-1251.
- Topgöl, S., Kol, E., & Metin, S. (2024). Feminist Sosyal Hizmet Perspektifinden Sivil Toplum Örgütlerinin Kadına Yönelik Şiddet ile Mücadeledeki Rolü. *Akademik Hassasiyetler*, 11(26), 243-270.
- TÜİK. (2025). Türkiye Kadına Yönelik Şiddet Araştırması, 2024. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Turkiye-Kadina-Yonelik-Siddet-Arastirmasi-2024-57940>. adresinden alındı
- TÜİK. (2025). Türkiye Kadına Yönelik Şiddet Araştırması, 2024. <https://veriportal.tuik.gov.tr/tr/press/57940>.
- Türkoğlu, S. (2014). Kadına Yönelik Şiddeti Özendiren Diziler Üzerine Etki Araştırması. *Atatürk İletişim Dergisi*, 7, 143-160.
- Türkoğlu, S. (2014). Kadına Yönelik Şiddeti Özendiren Diziler Üzerine Etki Araştırması. *Atatürk İletişim Dergisi*, 7, 143-160.

- Uğurlu, T., & Ersoy, A. F. (2024). Ev Kadınlarının Aile İçi Şiddet Deneyimlerinin Güçlendirme Yaklaşımı Çerçevesinde Değerlendirilmesi. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 59(3), 1571-1594.
- UN. (1979). The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW). <https://wrd.unwomen.org/practice/resources/convention-elimination-all-forms-discrimination-against-women-cedaw>.
- Vatandaş, S. (2021). Şiddet ve Dijital Oyunlar Şiddetin Dijital Oyunlar Üzerinden Deneyimlenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 399-424.
- Watson, J. (2016). Gender-Based Violence and Young Homeless Women: Femininity, Embodiment and Vicarious Physical Capital. *The Sociological Review*, 64, 256-273.
- Weitzman, A. (2018). Does Increasing Women's Education Reduce Their Risk of Intimate Partner Violence? Evidence From an Aducaation Policy Reform. *Criminology*, 56(3), 574-607.
- WHO. (2024). Violence Against Women. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>. adresinden alındı
- Yıldırım, F., Öztaş, D., & Purutçuoğlu, E. (2018). Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet ve Sosyal Sermaye İlişkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, 543-548.
- Yıldız, İ. (2025). Kadına Yönelik Şiddetin Kültürel ve Dinî Kodları. *Akdeniz Kadın Çalışmaları Ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi*, 8(2), 572-602.
- Yüksel, F., & Başterzi, A. (2012). Kadına Yönelik Şiddeti Önleme Görev Grubu. *Türkiye Psikiyatri Derneği*.
- Zengin, A. (2011). İktidarın Mahremiyeti İstanbul'da Hayat Kadınları Seks işçiliği ve Şiddet. İstanbul: Metis.

Research Article

Ekonomik ve Kültürel Sermayenin Kadına Yönelik Şiddet Algısına Etkisi: Nitel Bir Araştırma

The Impact of Economic and Cultural Capital on Perceptions of Violence Against Women: A Qualitative Study

Sinan ACAR Doç. Dr., Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi sacar@bartin.edu.tr https://orcid.org/0000-0002-5270-542X	Çiğdem AKGÜN Sosyal Hizmet Uzmanı Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi akguncigdem1122@gmail.com https://orcid.org/0009-0006-6810-6604	Emine KAHYA Sosyal Hizmet Uzmanı Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi eminekhy8@icloud.com https://orcid.org/0009-0009-0143-0364
--	---	--

Extended Abstract

Violence may be broadly conceptualized as harmful attitudes and behaviors directed by one individual toward another individual or group. Throughout history, violence has emerged in all societies for a variety of reasons. The factors that give rise to violence can be understood as personal, psychological, and structural in nature. From a sociological perspective, violence is more fundamentally associated with economic and political conditions and can be understood as a phenomenon that produces and reproduces disadvantages for certain individuals and social groups. Parallel to the processes of urbanization and industrialization, women's increasing participation in education and economic life has contributed to the gradual transformation and partial dissolution of traditional patriarchal values. At the same time, the intensification of social inequalities during the neoliberal period has further functioned as a structural driver of violence.

Violence itself manifests in multiple forms, including physical, economic, verbal, emotional, sexual, and digital violence, and in social life, women, children, and older individuals are among the groups most frequently exposed to these forms. The World Health Organization defines violence against women, particularly intimate partner violence and sexual violence, as both a major public health concern and a fundamental violation of human rights. In Türkiye, violence against women likewise constitutes a significant social problem. According to TÜİK's 2024 Research on Violence Against Women in Türkiye, women are primarily subjected to physical, sexual, psychological, and economic violence, as well as stalking and digital violence.

This study draws upon Pierre Bourdieu's theory of field and capital in order to analyze violence against women. According to this theoretical framework, individuals participate in various domains of social life, such as family, employment, politics, law, the economy, and sport, through the forms of capital they possess, including economic, cultural, and social capital. These domains are structured by relations of competition and struggle rather than neutrality. When gender relations are conceptualized as a field, individuals possessing greater volumes of capital occupy more advantageous positions within that field. Moreover, the economic, cultural, and social capital that individuals possess not only shape their relative power within social relations but also fundamentally structure their perceptions of the world, social events, and social problems.

Building on the Theory of Field and Capital, this study focuses on the levels of knowledge and awareness regarding violence against women among individuals from different socioeconomic positions. More specifically, it seeks to understand how economic, cultural, and social capital influence individuals' capacity to interpret, define, and explain violence against women. The research is based on qualitative design employing in-depth interviews. In this context, interviews were conducted with 24 individuals residing in the province of Bartın, representing diverse socioeconomic positions. The data obtained from these interviews were analyzed through content analysis and interpreted through the identification of main themes and sub-themes.

The findings reveal that the economic, cultural, and social forms of capital possessed by individuals play a highly determinative role in understanding violence against women, identifying its various forms, and interpreting both its causes and potential solutions. Participants with lower levels of education and lower-class positions tend to perceive violence primarily in terms of physical violence and interpret it through traditional patriarchal frameworks. In contrast, participants with higher levels of education and more advantaged class positions conceptualize violence through its multiple dimensions and demonstrate greater awareness regarding its causes and possible solutions.

Participants emphasized that participation in the labor market and the attainment of economic independence constitute essential conditions for preventing violence against women. They further argued that increases in women's economic, social, and cultural capital contribute to the emergence of more empowered and critically oriented individuals. Participants with higher levels of economic and cultural capital identified women's participation in education and employment as a key strategy for preventing violence. Conversely, some participants with lower levels of capital, particularly men, interpreted women's participation in education and employment as a factor contributing to the emergence of violence. This finding suggests that women's increasing participation in public life contributes to the transformation of traditional patriarchal structures and leads to the emergence of new gender roles within the family institution, which may in turn generate tensions.

Some male participants proposed a return to traditional gender roles as a means of reducing these tensions. However, women's participation in the labor force does not inherently prevent them from fulfilling roles within the domestic sphere. In this regard, tensions within the family may be mitigated through the development of supportive mechanisms for family members.

Participants also emphasized the importance of a legal system that functions effectively and in a timely manner in preventing violence against women. They noted that deficiencies and delays in legal processes related to crime prevention and punishment may expose women to greater material and psychological harm. Furthermore, participants highlighted the necessity of transforming the traditional perspective that violence occurring within the family should remain concealed and resolved internally. Preventing violence requires a cultural framework that does not normalize violence and that actively guides society in this direction.

In addition to a well-functioning legal system, institutions such as schools, families, and religious organizations play a crucial role in preventing violence against women and fostering healthy social relations. The dissemination of accurate knowledge and appropriate guidance through these institutions is essential in addressing the problem. Participants particularly emphasized the critical role of educational and religious institutions, as well as the importance of supporting the family institution both materially and morally.

The role of the media was also identified as a significant factor. Participants argued that media representations often contribute to the normalization and reproduction of violence. Therefore, it is essential that media institutions adopt a more responsible approach that does not promote violence and that actively supports gender equality. Effective regulation and guidance by the state and relevant institutions are of great importance in this regard. Such measures are seen as essential for the construction of a more just and egalitarian society.

In conclusion, the findings of this study demonstrate that the economic, cultural, and social capital possessed by individuals play a decisive role in shaping how violence against women is defined, as well as in understanding its causes and potential solutions. The establishment and functioning of a healthy society require individuals to possess sufficient levels of economic and cultural capital. Individuals can

become more autonomous and critically aware in their lives only insofar as they have access to adequate economic, cultural, and social resources.

Finally, the following measures are of critical importance in preventing violence against women:

- ☐ The implementation of comprehensive social policies to support the family institution
- ☐ The construction of a social structure in which women actively participate in education and the labor market and achieve economic independence
- ☐ The provision of material and non-material support to individuals and groups in disadvantaged socioeconomic positions
- ☐ The establishment of a legal system that operates effectively and promptly in the prevention and punishment of crime
- ☐ The rapid implementation and continuous monitoring of social service interventions (at micro, mezzo, and macro levels) aimed at protecting women subjected to violence and facilitating their reintegration into social life
- ☐ The development of educational programs aimed at raising public awareness about violence against women
- ☐ The implementation of measures to prevent the concealment of violence within the family
- ☐ The active involvement of educational and religious institutions in promoting gender equality
- ☐ The promotion of responsible media practices and the establishment of strong regulatory and supervisory mechanisms
- ☐ The enhancement of media literacy within society